

grafika : video : audio : komunikacije

gvak!

školski list učenika Škole za grafiku, dizajn i medijsku produkciju

Broj 6, siječanj 2023.

TEMA BROJA

IDE
N
Ti
TET

! News g

gvak!

Sadržaj

riječ
uredništva

03

Kulturni šok

04

Tko se još NE skriva
iza maske? - filmska
kritika 5

„Zatvori oči...
i usredotoči se na
disanje,
...udahni...i izdahni” -
filmska kritika 8

Ranjivost u svijetu
punom okrutnosti i
apatije 10

Dvije strane istog
doba 12

Bijenale dobrog
dizajna 14

Solaris - filmska
kritika 18

Priroda i društvo

20

Dva pogleda
budućih dizajnera na
vizualni identitet 21

Živjeti u svijetu u
kojem je nemoralno
da žena pokazuje
kosu, ali je istu
moralno ubiti 27

Tik Tok 30

Umjetnost i bol -
sestre ili suparnice? 34

Interni školski
info

35

Nagrada našoj
učenici Ivoni 37

Englsih corner 37

Hrana nije otpad 38

4 river Film festival 39

Junior Engineer
Academy 40

Stazama srednje
Europe 41

Šarm crno-bijelog
svijeta 42

Humanitarni
adventski kalendar 44

Zero waste
radionica 45

Božićni sajam 46

Escape room 47

Po(e)zitiva 2022.
u znaku Ivana
Slamniga 48

Koliko dana ima
tjedan dizajna? 50

Stil života

53

COSPLAY 54

STOP cigaretama! 56

Baviti se sportom
nešto je najbolje što
ti se može dogoditi -
intervju 58

SF kutak
GAS MAN, priča u
nastavcima 60

riječ uredništva

Dragi čitatelji,

možda još uvijek ne znate tko ste i još uvijek intenzivno postavljate pitanja o sebi i svijetu i tragate za odgovorima, ovdje smo kako bismo vam pripomogli u vašim lutanjima. Iako zvuči vrlo ozbiljno, tema ovogodišnjega Gvaka – identitet, činila nam se zanimljiva za istraživanje iz različitih perspektiva – pitali smo se što je osobni identitet, kako se formira umjetnički identitet, koliko smo određeni supkulturom kojoj pripadamo, što je vizualni identitet itd. U novom vas Gvaku stoga čekaju zanimljivi članci u kojima se suptilno zrcali tema broja; glazbene, filmske i književne kritike, komentari o recentnim društvenim zbivanjima, učenički radovi, osvrti s izložaba, intervjui sa zanimljivim sugovornicima, pregled školskih događanja. Želimo da u novom broju pronađete nešto zanimljivo, možda vas neki članci potaknu na promišljanje, možda odlučite pročitati preporučene knjige ili pogledati neke od filmova, posjetiti neke izložbe ili se jednostavno svojim svježim idejama priključiti ovoj šarolikoj ekipi mladih novinara koja predano stvara svoj školski list.

Vaša urednica,

Ivona Štefica Mihanović, 3.A

kulturni

šok!

gvak!

FILMSKA KRITIKA

Batman Matta Reevesa

Tko se još NE skriva iza maske?

Osvrt na prethodne filmove o Batmanu i početak novog Batmana u svijetu koji sve više nalikuje našem

Piše:
Ivona Štefica-Mihanović, 3.A

Kao dugogodišnji zaljubljenik u stripove o Batmanu moram priznati da kada sam prvi put pogledala trailer za Reevesova Batmana, pored osjećaja uzbuđenja i napetosti zbog nove adaptacije, bili su prisutni i osjećaji straha i zabrinutosti. Strah zbog prethodnih, ne toliko dobrih adaptacija, a zabrinutost zbog želje da lik o kojemu u stripovima čitam bude vjerno prikazan na filmu. No, tko je uopće Batman u stripu? Prema mojem viđenju Batman je pravo lice milijarde-ra Brucea Waynea koji danju igra ulogu površnog ženskaroša, no noću postaje maskirani junak Batman koji brani nevine građane Gotham od šarolikih zlikovca. Ta ideja da je Bruce Wayne više kostim nego Batman provlači se većinom priča o Batmanu, a pogotovo je izražena u ovoj. Uprkos zastrašivanju i ostalim tehnikama kojima se Batman služi u svojoj vječitj borbi pro-

tiv kriminala, Batmanova svrha nije samo ta da premlati zlikovce, već da zaštiti nevine i da nadu u pravdu onima koji je nemaju. On ne ubija, a to je karakteristika lika koja se često izgubi u adaptacijama. Batman je isto jako povezan s djecom, on je sam izgubio svoje roditelje te u svojoj borbi za pravdu često nastoji spriječiti da druga djeca dijele njegovu sudbinu. U stripovima postoji i Robin, Batmanov tinejdžerski pomagač, no on se rijetko pojavljuje u adaptacijama pa neću previše pisati o njemu. Nešto što me prilično nerviralo kod prijašnjih adaptacija preuveličano je nasilje, manjak junaštva i pozitivnih Batmanovih osobina. Moje prve zabrinutosti za novog Batmana ispale su razumne, ali glupe, zato što je novi Batman najautentičniji i najhumaniji Batman dosad. Isto tako ovaj je Batman pravi detektiv koji se ne boji pogriješiti kako bi raspleo niz zavjera i prevara koje uništavaju Gotham.

protagonist i njegova lica

foto: Warner Bros / BACKGRID /
Backgrid UK / Profimedia

prethodna strana / strip:
David Mazzucchelli
Batman Year one

Obnova, korupcija i ubojstva - zvuči li poznato?

Premda ne najmlađi glumac koji je utjelovio Batmana, Robert Pattinson uvjerljivo je iznio mladog i izgubljenog Batmana/Brucea Waynea. U filmu vidimo Batmana koji djeluje tek dvije godine i još uvijek nije zadio povjerenje policije i građana Gothama. U Pattinsonovoj mi se izvedbi jako sviđa kako je za-

maglio razliku između Brucea i Batmana, umjesto da je naglasak stavio na razliku u ponašanju dviju persona, Pattinson navodi gledatelje da se zapitaju koja ja od dvije persone stvarna, a koja maska? Kad smo već kod maski, u filmu pratimo lagano pucanje i razotkrivanje sistema korupcije koji drži Gotham na okupu. Kruna tog sistema plan je obnove Gothama koji, premda je počeo kao način borbe protiv korupcije, prerastao u njezin glavni instru-

gvak!

ment. U cijelom filmu najviše se razotkrivaju ljudi koji su predvodnici korupcije.

Batman kao detektiv

Ovaj je Batman, najviše od svih dosad, detektiv. Dobar dio filma posvećen je lovu na tragove i spajanju zagonetki. Režiser Matt Reeves naveo je kao glavnu inspiraciju filmove Chinatown i Se7en, njihov je utjecaj na film definitivno značajan i sveukupno odgovara ovoj atmosferi filma.

Glavni zlikovac filma, Riddler, kalkulirano pogađa političare Gothama i ostavlja zagonetke koje otkrivaju njihove skandale. Riddler se u svojoj želji da promijeni Gotham koristi nasiljem koje na kraju krajeva može samo uništiti grad, a ne popraviti. U filmu vidimo i druge likove uobičajena za ostvarenja o Batmanu; poručnika Jamesa Gordona, Selinu Kyle/Catwoman, Penguina i njegova šefa Carminea Falconea. U priči vidimo različite stavove i pokušaje da se Gotham oslobodi od dugogodišnjih afera i korupcije. Hoće li Batman postati voljenim zaštitnikom grada ili ostati strah i trepet svih? Hoće li prihvatiti Riddlerovu nasilnu revoluciju ili će se boriti za mirnije rješenje? Kako je Bruce Wayne uključen u cjelokupnu korupciju i jesmo li doista krivi za grijeh roditelja?

Ako Vas je ovaj članak i malo zaintrigirao, toplo Vam poručujem da ga pogledate jer sam se stvarno susrela s filmom s očekivanjem dubokog razočaranja, a izašla sretna da je junak o kojemu toliko dugo čitam napokon predstavljen kao junak Gothama i detektiv.

FILMSKA KRITIKA

STRANAC Toma Wrighta

„Zatvori oči... i usredotoči se na disanje, ...udahni...i izdahni”

Policajac Mark Frame na tajnom zadatku sklopi intenzivno i intimno prijateljstvo s Henryjem Teagueom, osumnjičenim za ubojstvo, pokušavajući zadobiti njegovu povjerenje i izvući priznanje iz njega - sve inspirirano istinitom pričom.

Piše:
Sara Herić-Matijević, 3.C

„Zatvori oči...i usredotoči se na disanje,...udahni...i izdahni”, prve su riječi koje čujemo u filmu, one odjekuju cijelim filmom i tako poprimaju simboliku. Naime, to su Markove riječi (Joel Edgerton) koje izgovara dok uči svog sina onome što je naučio na poslu. Uči ga da svakim udahom ulazi čisti zrak, a dok izdiše, izlazi zrak koji je crn, a s njime sva anksioznost, stres i brige.

Ubojstvo djeteta i pokretanje tajne misije

Policija sumnjiči Henryja Teaguea (Sean Harris) za ubojstvo djeteta, ali nema dokaza. Pokreće se tajna misija kako bi se dobilo njegovo priznanje dok se traže dokazi. Tajni policajac Paul Emery (Steve Mouzakis) predstavlja se Henryju tijekom duge vožnje autobusom. Nakon što je zadobio Henryjevo povjerenje, Paul ga upoznaje s Markom koji nudi Henryju posao u „zločinačkoj organizaciji”. Naglašava mu da organizacija iznad svega cijeni iskrenost, čime poti-

če Henryja da otkrije bilo kakvu informaciju iz svoje kriminalne prošlosti. On samo priznaje da je bio u zatvoru zbog fizičkog napada, ali ništa više.

Žanrovsko ispreplitanje

Gledatelji nisu odmah upoznati s time radi li se o tajnoj misiji te početak filma daje pomalo zbunjujuću dozu misterija. Mark također ima probleme sa spavanjem i ima noćne more u kojima se pojavljuje Henry. Scene noćnih mora pomalo su zastrašujuće te gledatelj ne može ne primijetiti žanrovsko ispreplitanje trilera i drame, što filmu daje dodatnu dozu intrigantnosti. Osim ove priče, paralelno pratimo inspektore kako pokušavaju doći do dokaza. Inspektorica Rylett (Jada Alberts) pronalazi „rupe” u Henryjevu alibiju i otkriva da je, pod drugim imenom, bio osuđen za raniji napad na drugo dijete, što je uvjerava u njegovu krivnju. Ova spoznaja utječe na ubrzanje tajne misije pa inspektori koji

rade na slučaju govore Henryju da ga treba šef cijele organizacije - John. On podsjeća Henryja da mu njegova organizacija može dati novi život jer je vidno razočaran sadašnjim, dodajući da mu je ovo prvi posao nakon dugo vremena. Kako bi ovo bilo moguće, John kaže Henryju da mora otkriti sve detalje zločina koji je počinio kako bi se dokazi mogli izbrisati. Henry prizna i odvodi „svoje kolege” na mjesto zločina, gdje shvaća da je prevaren i biva uhićen.

Kadar kao priča za sebe

Istaknula bih jednu od posljednjih scena gdje se Henry naslonio na stup baš onako kako je pri početku filma opisala inspektorica Rylett da se naslonila osoba iza ubijenog dječaka. Tako mali, ali tako upečatljiv i sugestivan detalj samo je jedan od brojnih u ovom filmu.

Usudila bih se reći da je kamera, odnosno snimanje, najznačajniji aspekt ovog filma. Direktor fotografije Sam Chiplin u dogovoru s redateljem Tomom Wrightom napravio je izvrstan posao. Toliko tamnih i hladnih kadrova dostojni su teme, ali opet dovoljno svijetlih i jasnih da naglase bitan detalj. Izgled kadrova vrlo je živopisan, kao da svaki priča priču za sebe. Često se u ovom filmu između dijaloga pojavljuju kadrovi ambijena ili prostora u kojem se likovi nalaze, za koje bi neki rekli da su potpuno nepotrebni i da je to samo odugovlačenje, no ja bih rekla suprotno. Bez njih se ne bi dobila ni upola dramatična i potresna atmosfera koju ovaj film ima i zaslužuje.

fotografija: filmhallen.nl

Atmosferu podupire i odlična gluma. Izdvojila bih izbor glumca koji glumi Henryja. Sean Harris napravio je lik toliko antipatičnim, čudnim i „ljigavim” – što je bila i poanta s obzirom na ulogu koju igra. Tijek radnje ne dopušta nam da znamo stvari prerano. Drži nas u neizvjesnosti. Saznajemo što se i kako dogodilo tek kad i policija sazna. Iskreno, sviđa mi

se taj način pričanja priče jer gledateljima daje osjećaj kao da i oni mogu otkrivati priču i zaključivati samostalno te da u filmu ne treba sve biti očito. Imamo naviku danas vidjeti ista, poznata lica te je lijepo vidjeti da se među glumcima koji su izrazito eksponirani, koji su već postali glumčki mainstream, ipak provuče rad koji ima umjetničku vrijednost.

GLAZBENA KRITIKA

Prvi album talentiranog Irca Hoziera

Ranjivost u svijetu punom okrutnosti i apatije

Dvadesetčetverogodišnji Irac Hozier 2014. preuzima sve boli svoga slomljenog srca kako bi ih pretočio u svoj prvi album Hozier. Uz pomoć producenta Roba Kirwana, koji je radio s poznatim grupama poput U2 i The Cranberries, oblikovao je tu bol u hitove o ljubavi i životu.

Piše:
Marta Hribar 4.D

Hozier je svoj rad objelodanio svojim prvim hitom Take Me To Church, koji su svi u 2014. mogli čuti na radiju. Već prvom pjesmom na albumu razotkriva nam se Hozier u svom glazbenom identitetu.

Pjesmom iskazuje svoju odanost i ljubav prema svojoj ljubavnici pomoću motiva religije i Crkve, što i radi u pjesmama To Be Alone i Foreigner's God. Također uspijeva kritizirati religiju i Crkvu kao „instituciju koja potkopava neke od prirodnih dijelova bića osobe, potkopava čovječanstvo.” U pjesmama To Be Alone i Foreigner's God kritizira društvo i Crkve-

nu misao te odnos prema ženama, zlostavljanje i silovanje, a u tekstovima se često provlače i motivi slijepe i posesivne ljubavi u kojoj se nalazi.

Hozier uzima teme koje najčešće očekujemo u rap glazbi i folk i rock žanru, teme seksa i droge. U pjesmama Angel Of Small Death and The Codeine Scene i Sedated već sami nazivi aludiraju na drogu i seks. Angel of Small Death na francuskom je česta metafora za seks. On je ovisan o svojoj ljubavnici kao što ovisnik može biti o drogi i seksu, iako shvaća

različite oblike tih ovisnosti. Hozier odlično bira temu pjesmu i uglazbljuje ju. Sa svakim spominjanjem svoje drage on je u ekstazi, što pjesma također odražava, ali kad ekstaza prestane, on se naglo spušta natrag u svoj prazan život.

Još je jedna pjesma ovog albuma, koja je na vrhovima ljestvica From Eden, u kojoj Hozier pomoću motiva religije opisuje ljubav koja ne funkcionira. U pjesmi je on vrag, a ona nevino, čisto biće. U refrenu pjesma uzima ritam zvan tresillo, ritam tipičan za južnoameričke plesove. U ritmu se izmjenjuju dvije melodije; jednu svira violončelo s čvrstim, ostrim zvukom, a drugu nježna i melodična gitara. Refren povezuje dvije suprotne

strane u jedan divlji, melodičan ples dvoje ljudi koji plešu jedno oko drugog i bore se za dominaciju. U sporijim pjesmama kao što su In A Week i Cherry Wine, Hozierova poetičnost dostiže još veće visine. In A Week je pjesma koju se na prvi pogled smatra grotesknom pjesmom o dvoje ljubavnika koji umiru u šumi, ali riječima i glazbom Hozier uspijeva nešto što su samo pjesnici poput Baudelaire ostvarili. Kao što je Baudelaire napisao Strvinu, tako je Hozier napisao In A Week.

U posljednjoj pjesmi na albumu - Cherry Wine, poigrava se slušateljevom povjerenjem i iznevjeri ga svojom romantičnom melodijom. Samo gitara i glas prisutni su i oni izražavaju

riječi jedne žrtve koja je zatvorena u uznemirujućoj i nasilnoj vezi. Pjevač nas pjevnom melodijom začara i upozna je sa svojim pogledom na vezu. Veza je omalovažavajuća, ali u očima subjekta ona je „slatka kao trešnjino vino”.

U prvom albumu Hozier dokazuje da je glazbenik koji se ne srami stavljati svoje emocije i stav u glazbu. Spajajući muzikalnost i poeziju, a uz to kritizirajući društvo u kojem živimo i istražujući prošle veze kako bi pronašao svoj identitet, Hozier je genijalan glazbenik sa senzibilitetom čovjeka koji je ranjiv i ne boji se razotkriti svoju ranjivost, što je danas potrebno u svijetu punom okrutnosti i apatije.

“ Take me to church
I'll worship like a dog at the shrine of your lies
I'll tell you my sins so you can sharpen your knife
Offer me my deathless death
Good God, let me give you my life

Autorica slike na naslovnici albuma iz 2014. g. je umjetnikova majka, Raine Hozier-Byrne

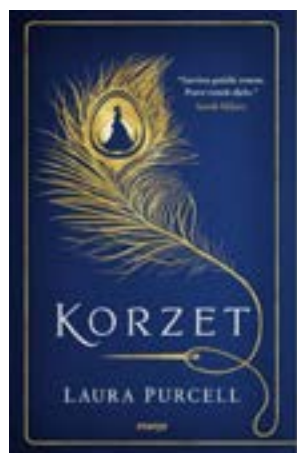
KNJIŽEVNA KRITIKA

KORZET Laure Purcell

DVIJE
STRANE
ISTOG
DOBA

Korzet je povijesni roman engleske spisateljice Laure Purcell čija radnja nastoji spojiti i usporediti živote dviju žena u vremenu viktorijanske Engleske.

Piše:
Ivona Štefica Mihanović, 3.A

Struktura se romana gradi na kontrastima vremena s pomoću likova – katolici i protestanti, Irci i Englezi, gospodari i sluge. Dorothea Truelove imućna je mlada žena koja je opsjednuta frenologijom (znanost koja zagovara ideju da čovjekova lubanja određuje njegov moralni karakter). Premda joj je otac protestant, ona je u tajnosti katolkinja. No, Dorothea se čvrsto drži svojih katoličkih uvjerenja i nastoji pomoći siromašnima. Iako nikad nije iskusila život u siromaštvu, već je, naprotiv, živjela u obilju i kao privilegirana članica društva, kao čitatelji preispituje njezine motive za pomaganje ženama u zatvoru Oakgate.

Želi li Dorothea uistinu pomoći ženama koje su počinile zločine te se pritom upoznati s njihovim životima ili je njezin dolazak u zatvor motiviran željom za do-

kazivanjem vlastite znanstvene teorije i ispunjavanjem kriterija za ulazak u raj, ono je što nam roman nastoji otkriti.

Njezina je tamna sjena Ruth Butterham, kći siromašnog slikara i krojačice koja je optužena za ubojstvo svoje gazdarice. Ruth to ubojstvo prepisuje nadnaravnoj sili koju posjeduju igle kojima šije. Nakon upoznavanja dvaju likova u prvom poglavlju, radnja se djela razdvaja na dvije perspektive i vremenske linije. Prva prati Dorotheu u sadašnjosti, njezine ljubavne jade, njena unutarnja obrazloženja i pravdanja, odnos nje kao katolkinje i ostatka visokog društva viktorijanske Engleske te kako se njezin odnos s Ruth sve više komplicira. Druga prati Ruthin život, od ranog djetinjstva pa sve do njezine sadašnjosti, koja je zatočena u zatvoru Oakgate zbog ubojstva i prisilje-

crteži s prikazom torza prije i nakon nošenja korzeta, vlasništvo Museu Valencià d'Etnologia (Wikimedia Commons). Lijeva strana: naslovnica hrvatskog izdanja knjige; gravura s pojljima kranitologije (iStock)

na je prepričavati svoj život Dorothei koja na nju gleda kao na pokusnog kunića za svoje znanstvene teorije. Što više mi čitatelji saznajemo o Ruthinu životu, polako je počinjemo razumijevati i suosjećati s njenom boli i užasnim radnim uvjetima koji su je doveli do počinjenja zločina. Na kraju djela razumijemo postupke glavnih likova i kako obje proživljavaju strahote bez obzira na staze, no trebali bismo razumjeti i Dorotheinu perspektivu; može li ona suosjećati s Ruth iako nikad nije iskusila siromaštvo i teror moćnika.

Dorothein lik prozor je u život bogatih i kao takav se mora prihvatiti, koliko god nama modernim čitateljima on bio površan i nemilosrdan. Ovdje Vas, dragi čitatelju, ako već niste shvatili, moram upozoriti da je Korzet tmurna i teška knjiga koja ne

pokušava ublažiti istinu o životu zlostavljanih žena toga doba i tjera čitatelja da se suoči s ravnodušnošću i odsustvom empatije vladajućih slojeva društva prema mucu onih koje oni smatraju nižima od sebe. No, baš zbog svoje težine i kompleksnosti Vas i molim da ga pročitate jer ponekad se i trebamo suočiti s nečim uznemirujućim kako bismo vidjeli stvari drugačije.

Ako ste spremni čitati o uznemirujućim, ali važnim društvenim temama, shvatiti način razmišljanja ljudi koje na prvu želite ošamariti i želite dobiti širu sliku viktorijanskog doba, onda svakako preporučujem ovaj roman.

postav izložbe oduševio je stariju grupu budućih grafurednika-dizajnera

Učenici 3.A s mentoricama

gvak!

U DVA NAVRATA POSJETILI SMO IZLOŽBU HRVATSKOG DIZAJNA 21/22 - DONOSIMO DOJMOVE I OPAŽANJA

BIJENALE DOBROG DIZAJNA

Bijenalna izložba hrvatskog dizajna 21./22. svečano je otvorena 10. siječnja u galeriji Lauba – kuća za ljude i umjetnost, predstavljajući neke od najboljih dizajnerskih radova u posljednje dvije godine. I mi smo, ubrzo nakon otvorenja, 18. siječnja, u sklopu nastave grafičkog dizajna posjetili Izložbu. Za sami obilazak postava trebalo nam je otprilike sat vremena.

Kategorizacija i nagrade

U Izložbu, koja se 24 godine uspješno održava, uključena su sva područja dizajnerskog djelovanja; dizajn vizualnih komunikacija, industrijski/produkt dizajn, dizajn u digitalnim medijima i dizajn interakcija, dizajn ambalaže, modni i odjevni dizajn, cjeloviti projekt/proizvod, prostorne i grafičke intervencije i sistemi te kritički dizajn. Nakon što kupite kartu, na ulazu možete ostaviti svoje stvari i slobodno sami razgledati Izložbu. Sam prostor je izgledom rustičan i jednostavan pa tako ne odvlači pozornost s radova.

Za Izložbu su prijavljena 573 rada, od kojih je Seleksijska ko-

misija, odnosno žiri, izabrao 324. Izloženo je 258 profesionalnih i 66 studentskih radova. Svi radovi na izložbi imali su priliku osvojiti i Nagrade Hrvatskog dizajnerskog društva, najprestižnije domaće strukovne nagrade u području dizajna. Najbolji su nagrađeni u 8 profesionalnih i 8 studentskih kategorija. O nagradama odlučuje Međunarodni ocjenjivački sud koji se sastoji od 9 članova selekcijske komisije uz još dva pozvana inozemna člana.

Osim nagrada po kategorijama, Nagrada HDD-a za životno djelo je dodijeljena dizajneru Borisu Ljubičiću, a Velika nagrada HDD-a dodijeljena je projektu Centar za posjetitelje Crna Roda.

Inspiracijski potencijal

Tijekom školovanja učenici naše škole dobivaju širok spektar informacija i znanja za buduća zanimanja i često nastavljaju studirati ne nekom od srodnih studija, pa me ne bi iznenadilo da za nekoliko godina i naši radovi nađu svoje mjesto na ovakvoj izložbi. Mislim da bi to bilo jedno nezaboravno i edukativno, ali prije svega zabavno iskustvo.

Piše:
Nicole Kovačić, 3.A

Fotografije:
Dora Dugac, 3.A

Uz izložbu su dodijeljene i nagrade Hrvatskog dizajnerskog društva, možda najprestižnije domaće strukovne nagrade

a što kažu mladi? “

Ovaj rad mi je, među ostalim publikacijama, prvi privukao pažnju. Sviđa mi se odabir boja te simetrija koja prikazuje „odraz“ i odnos čovjeka sa samim sobom. U ovom radu dominiraju linije te manje plohe koje zajedno stvaraju neki ritam i usklađenost te mi se to također sviđa kod njega. (Sara)

Ovim radom u obliku malih publikacija, odnosno serije fanzina, obrađena je tema mentalnih bolesti. Po mojem mišljenju svi crteži koji se nalaze u njemu su vrlo dobro estetski napravljeni. Svaki kut stranice dobro je iskorišten, s lijepo nacrtanim licima koja su okružena sa šarenim oblicima. (Martina)

SERIJA FANZINA O MENTALNIM BOLESTIMA
dizajn : KLARA HEBERLING / studij : ODJEL ZA MEDIJSKI DIZAJN,
SVEUČILIŠTE SJEVER / preddiplomski studij, 4. semestar / mentor : NIKO MIHALJEVIĆ / 2020./21.

SHUKRA NAVAGRAHA - skulpturalno modno oglašnje
Dizajn, art i kreativna direkcija: Nera Gržin NERO
Suradnici: Kristina Vrdoljak, Zvonimir Ferina
realizirano: 11. 2021

Djelo se čini neobično na prvi pogled, zbog tog istog razloga nas je taj rad zanimalo i privlačio. Ispod te neobičnosti se krije poruka povezana uz feminizam i ženske figure kao objekt. Prihvatanjem žene kao prirodnog bića, prestajemo je gledati kao lutku, a počinjemo je cijeniti i time otklanjamo korijene seksizma...

Martina Tuđa, 1.D

gvak!

gvak!

mlada grupa učenika s profesorima u pratnji

Izbor izložbenog prostora Laube -kuće za ljude i umjetnost za predstavljanje hrvatskog dizajna također je promišljeno odabran jer upravo taj prozračan i multifunkcionalan, pomno uredjen prostor, samim izloženim radovima daje posebno mjesto u kojem dolaze do izražaja i u kojem sami radovi postaju sastavni, nenametnuti dio samog prostora, kao da su za njega stvarani.

Toma Sikavica, 1.D

Izložba hrvatskog dizajna mi je bila jako zanimljiva, prostor je bio velik, dobro osvijetljen, a radovi dobro razmješteni, dojmljivi i kreativni.

Dobila sam puno ideja i širinu razumijevanja pojma dizajna, od dizajna ambalaže, namještaja, omota albuma, vizualnih komunikacija, plakata do raznih instalacija.

Svakako bih ponovila posjet sličnoj izložbi.

Iskra Mučenski 1.D

FILMSKA KRITIKA

Prizor iz filma. Na suprotnoj stranici primjer originalnog plakata za premijeru filma iz 1972.

SOLARIS

Andreja Tarkovskog

Piše:
Alexander Relić, 2.C

“
U svojoj beskrajnoj potrazi za istinom, čovjek je osudjen na znanje. Sve ostalo je hir.“

Dr. Sartorius

Solaris je film ruskog redatelja Andreja Tarkovskog, nastalog prema istoimenom romanu poljskog pisca Stanisława Lema. Film je premijerno prikazan 1972. na Filmskom festivalu u Cannesu, gdje je i osvojio veliku nagradu žirija. Solaris je film s mnogo tema, a pri prvom gledanju moglo bi se reći da je prosječni „sprogoreći“ znanstveno-fantastični film, o ljudima zaglavljenima u samoći u svemirskoj postaji, no, posvećenim gledanjem i analizom razotkrivaju se druga značenja i ideje, što nije neobično za filmove Tarkovskog.

Vodeni planet Solaris

Kris Kelvin, protagonist, kreće na put na vodeni planet Solaris. Nje-

gova misija, kao renomiranog psihologa, jest istražiti značenje poruka tročlanog tima na svemirskoj postaji oko planeta Solaris.

Te se poruke čine besmislenima, kodiranima, kao da su ljudi na postaji izgubili pojam o tome što je stvarno, a što nije. Na temelju Krisovih otkrića, odlučit će se hoće li se misija prekinuti ili ne. Kris i njegov otac nekako su udaljeni, možda zbog smrti Krisove majke, čija je smrt imala dubok utjecaj na obojicu.

Posjeti ih stari prijatelj Krisova oca, Berton, bivši kozmonaut, koji im ispriča o svojim iskustvima na Solarisu. Priča im o halucinacijama, blistavom golom djetetu, visokom četiri metra, koje

je izronilo iz izvanzemaljskoga mora. Jesu li to bile halucinacije, to ćemo pak kao gledatelji tek saznati. Kris pali sve svoje stvari, simbolički prikazujući kraj svoga života na Zemlji. Njegov otac i teta promatraju, znajući da bi to mogao biti posljednji susret s Krisom. Kris kreće prema svemirskoj postaji, u sekvenci nalik na san.

„Ne želimo druge svjetove, želimo ogledalo.“

Jedna od tema u filmu jest čovjekova narcisoidnost. Želja vidjeti ono što želimo vidjeti, ne pravu istinu, reprezentirana je u Krisovoj ljubavi prema Hari, njegovoj pokojnoj ženi. Ona je odraz njegovih sjećanja, i ona postoji samo

kako on želi da ona postoji, kao pas, bezuvjetna, neokaljana ljubav, ali je se ne sjeća kakvom je stvarno bila. Kako se komunikacija s potpuno stranim entitetom pokazuje uzaludnim, film postavlja pitanje je li ljudska sklonost da vjerujemo u neograničene mogućnosti realna? Ako već jesmo toliko ograničeni, koje je naše krajnje mjesto u svemiru? Jesmo li ograničeni na Zemlju? Tarkovski je poznat po tome što slavi život, prirodu i čovječanstvo, što snima predivne kadrove prirode.

Priroda identiteta i osobnosti

Što to znači imati identitet, svoju jedinstvenu osobnost? Hari se, u cijelom filmu bori s činjenicom da je ništa osim odraza neko-

ga tko je jednom bio čovjek. Bori se s time što ne može imati svoj identitet, no ona se miri s tom činjenicom, s time da počinje imati vlastite misli, zaključke o tome kako želi postojati.

Kris je, u početku filma mrtav. Ne doslovno, ali emocionalno. On otkriva svoju ljudskost dok se ponovno zaljubljuje u Hari na svemirskoj postaji. Dok je bila živa, Kris je bio hladan i udaljen od Hari, nije je volio toliko koliko je voli sada kada je nema. Krajem filma ima želju povezati se sa svojim ocem, pokazujući kako je drugačiji čovjek od onoga tko je bio početkom filma.

Kraj filma implicira da Kris ostaje na Solarisu, na otoku koji je odraz njegova doma na Zemlji te se susreće s odrazom, kopijom, svoga oca. Zamišljena je verzija Krisu jednako važna i stvarna kao što je prava verzija. Ali ipak, što je stvarnost? Zar ne može biti ono što mi želimo da bude?

Dva pogleda budućih dizajnera na vizualni identitet

Pišu:
Josip Marić, 4.B
Noel Kralj, 4.B

Vizualni identitet skup je simbola, logotipa, znakova, boja i slika koji predstavljaju nekakvu tvrtku, udругu, proizvod ili skupinu ljudi. Vizualni identitet jedan je od ključnih segmenata u stvaranju brenda. Vizualni se identitet, u pravom smislu riječi, pojavio tek u moderno vrijeme, no preteču „vizualnog identiteta“ možemo primijetiti i u prirodi. Životinje i biljke bojom pokazuju karakteristike, naprimjer otrovne životinje obično imaju jarče boje na svojem tijelu.

Čovjek i vizualni identitet

Kod ljudi vizualni se identitet javio kada je čovjek počeo živjeti u zajednici. Članovi zajednice imali su potrebu pokazati svoju pripadnost drugim zajednicama, a zajednice su imale potrebu prikazati svoje vrijednosti,

osobnosti i ciljeve komunikacijom, bila ona verbalna, neverbalna ili vizualna. Prethodno navedene potrebe zadržale su u društvu sve do danas. U suvremenom svijetu jedna osoba može nešto saznati o drugoj promatrajući njezin izgled, a taj izgled predstavlja cijeli vizualni identitet osobe te, u većini slučajeva, i neke od karakternih osobina. Poruka koja se prenosi izgledom kod svake će osobe biti drugačija, no postoji i objektivna identifikacija, najčešće u obliku dokumenata, naprimjer, osobna iskaznica koja uz osnovne podatke i vizualno predstavlja osobu, ali i državu iz koje ta osoba dolazi pomoću grba, boje i ostalih simbola koji se nalaze na iskaznici. Grupe osoba koje imaju sličan vizualni identitet ili vizualnu karakteristiku čovjek će obično staviti u istu skupinu te je to moguće vidjeti u raznim supkultutama, naprimjer skinheads koji su prepoznatljivi po obrijanim glavama i čizmama, bodybuilderi koji se predstavljaju putem svoje tjelesne građe i navijači koji odjećom i rekvizitima

Prikaz oka, organa koji otkriva svijet oko nas prepoznatljiv je i kao simbol, npr. egipatski ankh i kao ikonički znak i dio vizualnog identiteta korporacije. Znak za CBS dizajnirao je William Golden 1951. a silabički rebus za IBM oblikovao je Paul Rand 1981 g.

priroda i
društvo

Glavna zadaća vizualnog identiteta slanje je poruke ili ideje na što jednostavniji način bez mogućnosti da poruka ili ideja bude pogrešno protumačena

Neka tipografska rješenja su toliko prepoznatljiva da trajno zauzimaju svoje mjesto u memoriji pojedinca jer ih se pamti kao slike a ne kao tekst, pa čak i ovako okrenute i bezbojne ne gube puno od svog identiteta

predstavljaju svoj klub. Time se koriste i razne državne institucije; policajac, doktor ili vatrogasac gotovo će uvijek biti prepoznatljiv, u bilo kojoj zemlji, sve dok nosi uniformu koja predstavlja njega, njegov zadatak i njegovu instituciju.

Poruka

Poruka vizualnog identiteta proizlazi iz najjednostavnijih grafičkih elemenata spojenih u cjelinu. Svaka boja ima svoje značenje, kao i svaki oblik. Zelena predstavlja rast, razvoj, prirodu, novac, dok crvena predstavlja rat, ljutnju, ali i ljubav. To se sve koristi u dizajnu i vizualnoj komunikaciji kako bi vizual pobudio nekakav osjećaj u onome koji konzumira sadržaj u kojem ili na kojem se vizual nalazi. Energetska i gazirana pića obično koriste neuobičajene oblike i zasićene boje kako bi pobudili osjećaj koji sam okus pića pruža, dok tehnološke kompanije koriste mirnije boje i lako čitljive, bez serifne tipografije kojim pokazuju razvoj i izazivaju povjerenje kupca u proizvod. Većina će vizualnih identiteta u jednoj industriji imati sličnu ideju i bit će izvedena na sličan način.

Što je vizualni identitet prepoznatljiviji, to je potreba za nekim od njegovih elemenata manja. Može se primijetiti da javnost prepoznaje sve znakove najvećih kompanija i bez nekih od elemenata koji čine vizualni identitet tih kompanija. Svatko u zapadnom svijetu prepoznat će znak McDONALD'Sa, čak i kada je iz njega maknuta boja i kada stoji bez svog logotipa uz sebe. U tom slučaju manje predstavlja više. Zanimljivo je da svaka kompanija koja primarno koristi znak ima i logotip koji je prepoznatljiv, dok obrnuto često ne vrijedi.

Proces stvaranja

Oblikovanje vizualnog identiteta započinje idejom ili porukom koju

netko ili nešto želi poslati publici. Glavna zadaća vizualnog identiteta slanje je poruke ili ideje na što jednostavniji način bez mogućnosti da poruka ili ideja bude pogrešno protumačena kod primatelja poruke. Dizajner mora osmisliti vizualni identitet koji svoju glavnu zadaću obavlja što bolje, a da se previše ne udalji od temeljne ideje. Kako bi se spriječilo udaljavanje od temeljne ideje, svaki bi ozbiljan vizualni identitet trebao imati svoju knjigu standarda. Knjiga standarda skup je propisa koji prikazuju kako se smije ili ne smije vizualni identitet oblikovati ili koristiti, a često prikazuje i primjere primjene vizualnog identiteta u svakodnevnom životu. Uz sve to, knjiga standarda postoji i kako bi se poštivala vizija dizajnera i naručitelja identiteta.

Vizualni identitet pojam je koji većina ljudi ne bi znala objasniti, iako se svi susreću s raznim vizualnim identitetima svakodnevno. Vidljivi su na oglasima u tramvajima, na limenci gaziranog pića, na dokumentima, svugdje u čovjekovoj okolini. Ljudi ne shvaćaju koliko su okruženi dizajnom i primjerima vizualne komunikacije. Svaki proizvod ima svoju funkciju, ali i svoj izgled. Nakon što je netko odredio funkciju proizvoda, dizajner treba napraviti estetsko rješenje za taj proizvod. I automobil je netko dizajnirao, perlicu posuđa, a i hladnjak. Zbog tolike količine proizvoda koji na sebi imaju vizualni identitet važno je dobro promisliti poruku vizualnog identiteta i važno je osmisliti najbolji način za prijenos te poruke do primatelja jer, koliko god je poruka dobra, nitko je neće primiti ako uz sebe nema vizualni identitet koji služi svojoj svrsi.

Pojavu razlikujemo od karaktera, međutim, pojava može ukazivati na karakter zato što izgled neke osobe može potaknuti ljude da ih povežu s određenim osobinama

Noel, na koje sve načine identificiramo ljude?

Noel: Naš se identitet može podijeliti u dvije kategorije: objektivni i subjektivni identitet. Objektivni identitet predstavlja ono što mi zapravo jesmo. Tu ubrajamo spol, vjersku pripadnost, datum i mjesto rođenja, rasu, mjesto življenja i posao. Te značajke možemo naći, primjerice, na našoj osobnoj kartici ili dokumentu, rodnom listu i e-dnevniku. Subjektivni identitet predstavlja kako se mi osjećamo o sebi te kako nas drugi ljudi gledaju. Tu ubrajamo seksualnost, nacionalnost i pripadnost subkulturnim skupinama.

Kako se ljudi međusobno razlikuju pojavom? U kojem su smislu čovjekova pojavnost i njegov karakter povezani?

Noel: Način kako se odijevamo jest ono što nas na prvi pogled i razlikuje. Pojavu razlikujemo od karaktera, međutim, pojava može ukazivati na karakter zato što izgled neke osobe može potaknuti ljude da ih povežu s određenim osobinama. Ako je netko odjeven u žarke boje i ima opušteniju odjeću, odmah ćemo odrediti da ta osoba relativno optimistična i otvorena.

Može li se sličan model identifikacije preslikati i na vizualni identitet kojim se bavi dizajn vizualnih komunikacija?

Noel: Ovakav vizualni identitet može se primijeniti i na vizualnu komunikaciju. Kako

Odstranimo li vizualne grafičke elemente s prodajne ambalaže nećemo samo izgubiti identitet već i bitne informacije koje smanjuju neizvjesnost

“

Vizualne identitete mogu imati i dućani, kafići, muzeji, parkovi, pa čak i naše škole. Vrlo je moguće da svakodnevno vidimo otprilike stotinu vizualnih identiteta, pa čak i tisuću.

određujemo pojedincu karakter po načinu odijevanja i ponašanja te kojem društvu pripada, na isti su način vizualni identitete izrađeni s ciljem pokazivanja djelatnosti koju predstavljaju te koja im je ciljano publika. Da bi to postigli, izrađuju se znakovi, tj. logotipovi. Glavni su dijelovi logotipa tipografija, boja i znak ili ilustracija. Cilj je vizualnog identiteta vrlo jednostavan i razuman, a to je prepoznatljivost.

Zbog čega svaka tvrtka, djelatnost, zajednica, klub ima svoj vizualni identitet?

Noel: Kompanije trebaju vizualni identitet tako da bi se međusobno razlikovale, tj. kako bi pokazale posebnost i individualnost. Vrlina je zaštitnog znaka to što se može brzo i lako prepoznati, čak još više nego tekstualni logotip. Smatra se da ljudi pamte sliku više nego riječ. Tako postoje brendovi koji se prepoznaju samo zbog jednog jednostavnog znaka. Takav je slučaj kod znaka za Apple i Nike. Zanimljiva je činjenica da su ti znakovi nekoć imali ime tvrtke uz sebe. Izbacivanje tim imena koja su stajala uz znakove samo je rezultat prepoznavanja koja kompanija ima znak s jabukom, a koja ima takozvani „Swoosh“. Međutim,

to ne sprječava neke kompanije da se koriste samo tekstem kao svojim znakom, kao što je slučaj kod Coca-Cole i Samsunga. Njihova tipografija i boja ono su što ih čini prepoznatljivima. Čak su i ovi znakovi u povijesti sadržavali i tekst i sliku. Iako je cilj da svako ima poseban znak, izgleda da su znakovi nekih kompanija vrlo slični. Vjerojatnost je u tome što se te kompanije bave sličnom djelatnošću. Tako se u sportskoj industriji većina znakova javlja jedino u crnoj boji, vrlo su jednostavni i ponekad dolaze bez teksta. Dobri su primjeri Puma, Adidas, Reebok, Vans i Nike.

Možeš li nam ukratko opisati proces oblikovanja vizualnog identiteta?

Noel: Da bismo oblikovali vizualni identitet, potrebno je prvo smisliti neki koncept, ovisno o djelatnosti kojom se bavimo. Kada smo odredili ciljanu ideju za naš vizualni identitet, potrebno ga je razviti u nekoliko crteža, tj. skica, da bismo mogli doći do idealnog dizajna. U razvoju vizualnog identiteta treba primijeniti boju, znak i tipografiju koja će dati prepoznatljivost i individualnost vizualnom identitetu. Nakon što je vizualni identitet gotov, potrebno je napraviti

skup pravila koja će se primijeniti na vizualni identitet. To zovemo knjigom standarda. U njoj se pokazuje kako će logo izgledati u pozitivu i negativu, u kakvim odnosima mogu biti znak i tekst, koje se boje i font primjenjuju, koje je veličine i kako će izgledati na proizvodima. Pomoću knjige standarda održava se dosljednost vizualnost identiteta.

Gdje se u našoj svakodnevici susrećemo s vizualnim identitetom?

Noel: U našoj je svakodnevici vizualne identitete vrlo teško pronaći. Vizualni se identitet najviše primjenjuje za marketing, stoga se lako mogu naći na reklamama i na proizvodima. To velike tvrtke rade s razlogom kako bi kupci mogli prepoznati njihov proizvod i da ubuduće kupuju njihov proizvod tako da ga samo prepoznaju po izgledu. Reklamiranje tih proizvoda možemo vidjeti čak kada gledamo neki film ili seriju. Danas postoji bezbroj velikih tvrtki koje stalno reklamiraju svoje proizvode. No, velike tvrtke nisu jedine s vizualnim identitetom. Vizualne identitete mogu imati i dućani, kafići, muzeji, parkovi, pa čak i naše škole. Vrlo je moguće da svakodnevno vidimo otprilike stotinu vizualnih identiteta, pa čak i tisuću.

“

U našoj je svakodnevici vizualne identitete vrlo teško pronaći.

Boja je neizostavan dio vizualnog identiteta tvrtki - uz tipografiju predstavlja ključni element prepoznavanja. Na ovom primjeru većina će lako, na osnovu jednog slova, prepoznati o kojem se logotipu radi

Elementi vizualnog identiteta svakodnevno su pojava i neizostavan dio komunikacije u potrošačkom društvu

Živjeti u svijetu u kojem je nemoralno da žena pokazuje kosu, ali je istu moralno ubiti

Nakon skoro pola stoljeća terora i šutnje cijeli Zapad ustao je i dao podršku ženama u Iranu...

Piše:
Petra Jaguš, 3.C

Proteklih nekoliko mjeseci, nakon pritvaranja i smrti Mahse Amini, dvadesetdvostranašnje Kurdkinje, prosvjedi su potresli Islamsku Republiku Iran. No, ovoga puta zbog utjecaja društvenih mreža kršenje ljudskih prava nije ostalo nezapaženo unatoč svim naporima iranske vlade da zataška cijelu priču. Nakon gotovo pola stoljeća terora i šutnje cijeli Zapad ustao je i dao podršku ženama u Iranu te nam osvijestio činjenicu da borba za ljudska prava

nikada ne prestaje, kao i nužnost postojanja feminizma u današnje vrijeme.

Islamska revolucija 1978.-79. godine

Početkom šezdesetih, za vrijeme monarhije šaha Mohammeda Reze Pahlavija, Iran je bio zemlja bogata naftom, ali i značajna regionalna vojna sila. S ciljem unaprjeđenja i modernizacije države šah je pokrenuo „Bijelu revoluciju” čije su reforme bile usmjerene na modernizaciju poljoprivrede,

sekularizaciju zemlje, izjednačavanje prava muškaraca i žena i sl. Pahlavi je otvorio škole za djevojčice i omogućio ženama pristup visokom obrazovanju čime im je otvorio put važnim pozicijama u društvu, što ranije nije bilo moguće, kako navodi Aljazeera na svome portalu.

U tom razdoblju dosta je žena postalo visokoobrazovano, tražeći promjene i puno sudjelovanje u političkom životu. Tada je u zemlji sve više počela dolaziti zapadnjačka kultura poput filmova i glazbe, mode i zapadnjačkog stila života, sve do napada na Imama Homeinija 1978. čime su izazvani masovni prosvjedi. SAD je tražio od šaha da prosvjede prvo na silu uguši, a zatim provede reforme kako bi udovoljio zahtjevima prosvjednika. Revolucija je završila 1. travnja 1979. kada je

iranski narod na nacionalnom referendumu glasao da Iran postane Islamska Republika te da formulira i odobri novi teokratsko-republikanski ustav.

Kako su žene izgubile prava Iranskom revolucijom?

Na Međunarodni dan žena 8. travnja 1979., državni radio objavio je da žene koje rade u javnom sektoru moraju biti pokrivena. Dvije godine kasnije, postalo je obaveza za žene da kada izađu iz kuće nose tunike ili kapute koji će pokriti njihovo tijelo te maramu koja će pokriti kosu bez obzira na religiju ili nacionalnost. Također je donesen zakon kojim je uvedena poligamija, odnosno omogućeno muškarcu da oženi do četiri žene.

Zatim je ukinuto skrbništvo majke nad djecom te je donesena

Dok sam bila tinejdžerica u Iranu, policija za moralnost me uhitila jer sam bila u pizzeriji s grupom prijatelja.

- Ran Rahimur

Proteklih nekoliko mjeseci, nakon pritvaranja i smrti Mahse Amini, dvadesetdvostranašnje Kurdki-nje, prosvjedi su potresli Islamsku Republiku Iran. No, ovoga puta zbog utjecaja društvenih mreža kršenje ljudskih prava nije ostalo nezapaženo unatoč svim naporima iranske vlade da zataškala cijelu priču. Nakon skoro pola stoljeća terora i šutnje cijeli Zapad ustao je i dao podršku ženama u Iranu te nam osvijestio činjenicu da borba za ljudska prava nikada ne prestaje, kao i nužnost postojanja feminizma u današnje vrijeme.

Islamska revolucija 1978.-79. godine

Početkom šezdesetih, za vrijeme monarhije šaha Mohammada Reze Pahlavija, Iran je bio zemlja bogata naftom, ali i značajna regionalna vojna sila. S ciljem unaprjeđenja i modernizacije države šah je pokrenuo „Bijelu revoluciju” čije su reforme bile usmjerene na modernizaciju poljoprivrede, sekularizaciju zemlje, izjednačavanje prava muškaraca i žena i sl. Pahlavi je otvorio škole za djevojčice i omogućio ženama pristup visokom obrazovanju čime im je otvorio put važnim pozicijama u društvu, što ranije nije bilo mo-

guće, kako navodi Aljazeera na svome portalu.

U tom razdoblju dosta je žena postalo visokoobrazovano, tražeći promjene i puno sudjelovanje u političkom životu. Tada je u zemlju sve više počela dolaziti zapadnjačka kultura poput filmova i glazbe, mode i zapadnjačkog stila života, sve do napada na Imama Homeinija 1978. čime su izazvani masovni prosvjedi. SAD je tražio od šaha da prosvjede prvo na silu uguši, a zatim provede reforme kako bi udovoljio zahtjevima prosvjednika. Revolucija je završila 1. travnja 1979. kada je iranski narod na nacionalnom referendumu glasao da Iran postane Islamska Republika te da formulira i odobri novi teokratsko-republikanski ustav.

Kako su žene izgubile prava Iranskom revolucijom?

Na Međunarodni dan žena 8. travnja 1979., državni radio objavio je da žene koje rade u javnom sektoru moraju biti pokrivena. Dvije godine kasnije, postalo je obaveza za žene da kada izađu iz kuće nose tunike ili kapute koji će pokriti njihovo tijelo te maramu koja će pokriti kosu bez obzira na religiju ili nacionalnost. Također je donesen zakon kojim je uvedena poligamija, odnosno

omogućeno muškarcu da oženi do četiri žene.

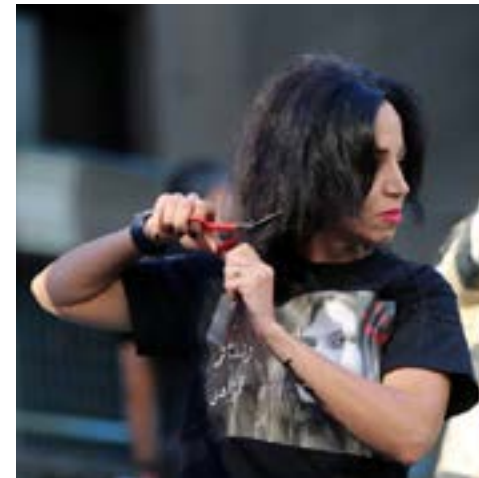
Zatim je ukinuto skrbništvo majke nad djecom te je donesena odluka da udana žena ne može putovati bez dopuštenja supruga. Stoga Iran sada ima dvije ambasadore koje moraju imati pisanu odobrenja svojih supruga da putuju. Iranske žene koje su svojim pravima postale ravnopravne muškarcima u navedenom razdoblju, Islamskom su revolucijom izgubile stečena prava, što bi bilo kao da od ovoga trenutka ženama u Hrvatskoj uskratimo sva prava koja su im bila zagarantirana te da se više ne mogu slobodno kretati, obrazovati se, sudjelovati u političkom životu i slobodno birati svoj životni put.

gornja fotografija:
prosvjedi u Teheranu 1979.g

sredina i dolje:
prosvjedi povodom smrti Mahse Amini 2022.g

ispod:
jedan od prosvjeda podrške diljem svijeta

izvor. Wikimedia commons/Getty

Feminizam potiče žene da ostavljaju svoje supruge, ubijaju svoju djecu, prakticiraju čarobnjaštvo, uništavaju kapitalizam i postaju lezbijkama

- Pat Robertson

TikTok

kontroverzna mreža koja svojom popularnošću obara sve rekorde

gvak!

gvak!

Društvena mreža koja služi za snimanje i gledanje kraćih videozapisa o raznim temama i s raznim motivima. Mreža koja je u rekordnom roku preuzeta više od milijardu puta te mreža koja je osvojila mlade, a zgrozila stare. Koja je tajna uspjeha TikToka te kako utječe na nas i naše živote?

Piše:
Josip Birkić, 4. E

TikTok je trenutno najpopularnija svjetska aplikacija, koja se 2018. godine pojavila na američkoj sceni te je ubrzo nakon toga zavlada cijelim svijetom. TikTok svoje korisnike privlači količinom i kvalitetom različitih sadržaja; bilo da vas zanima kuhanje, crtanje, pjevanje, Joško Gvardiol, aktivizam ili kraći komični video, TikTok algoritam pobrinut će se da vaša for you stranica bude puna upravo onih videa koje smo najviše gledali, lajkali i dijelili dalje.

Stoga, dragi roditelji, da, postoje i loši videi na TikToku, opasni izazovi, govori mržnje i slično. No, pregledajte zašto vašoj djeci

dolaze upravo takvi videi. Velika je vjerojatnost da su upravo takve teme pretraživali i da im je zbog toga algoritam počeo predlagati opasne videozapise.

Kako postati tiktokerom

Moj put na TikToku započeo je u rujnu 2021. godine kada sam pomislio da imam dovoljno ideja, inspiracije i motivacije da se i ja okušam u snimanju videozapisa, a možda usput osvojim i simpatije nekih ljudi. Sada kada se vratim u 2021., bila je to dobra odluka i ponovio bih taj potez, i, iako sam često putem pomislio da bi bolje bilo da se nikada nisam javno eksponirao, snimanje za TikTok naučilo me strpljenju,

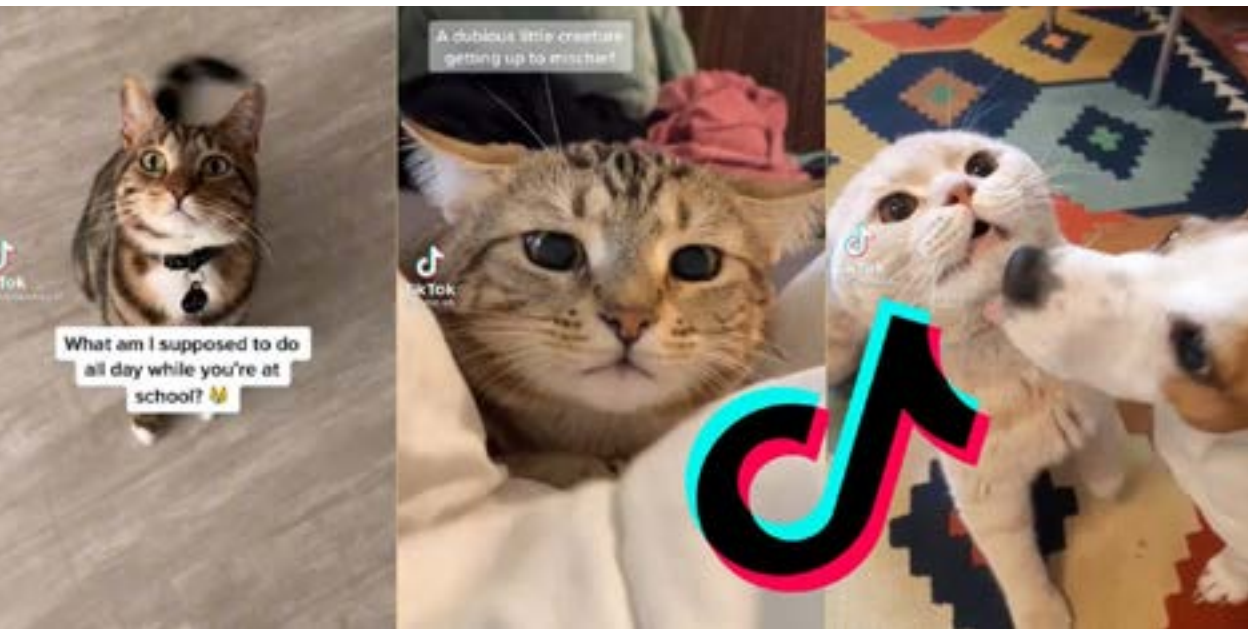
predanosti i fokusu prema nečemu što volim, upornosti i ustrajnosti. Moj profil trenutno broji oko 30 000 pratitelja od kojih me veliki broj njih sretne u gradu, pohvali neki video zbog kojeg su me zapratili i to je divan osjećaj. Ipak, postoje i oni ljudi koji nisu kliknuli s mojim sadržajem, oni koji su negodovali, pisali ružne i nepotrebne komentare, ali s vremenom se naučiš oglušiti na iste i nastaviti dalje svojim putem bez pretjeranog stresiranja.

Trendovi

Snimajući za TikTok, pratio sam što ljudi najviše gledaju i s čime se najviše povezuju, a to su definitivno trendovi. Trendovi na

FOR YOU stranica glavna je stranica na TikToku. Ona nam izbacuje baš onakve videe koje smo i tražili, stoga se volim našaliti i reći da algoritam točno prepoznaje naše mentalno stanje

TikToku kratkotrajni su, mijenjaju se iz tjedna u tjedan, a rekao bih da su najčešće povezani s recentnim događajima, izjavama, poznatim pjesmama, osobama, plesovima, emocijama ili na bilo koji način sa sadržajima s kojima će se ljudi poistovjetiti i osjetiti povezanost s drugima.

U trenutku kada je TikTok postao svjetski hit, odnosno u proljeće 2020. koje svi želimo zaboraviti, najveći trend bili su plesovi. Nekoliko viralnih tinejdžera (Charli Damelio, Addison Rae, Noah Beck, Bryce Hall itd.) predvodili su trending ljestvice društvenih mreža, a holivudski pjevači mogli

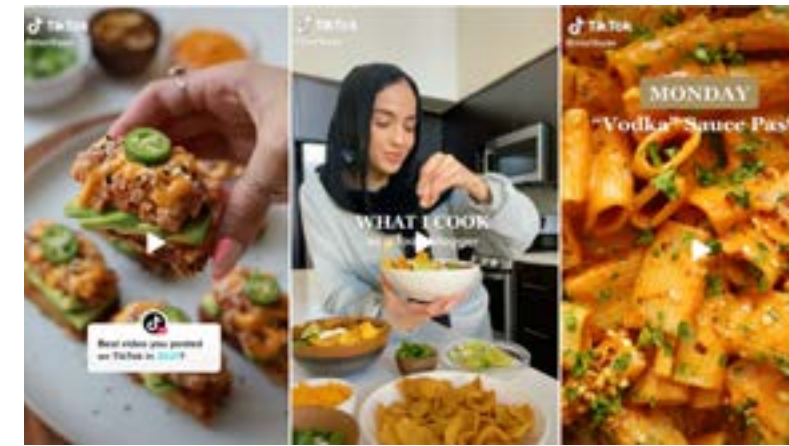
su se nadati da će upravo njihova pjesma biti provučena nekim od plesnih videa.

S godinama se trend mijenjao, plesovi i dalje postoje, ali daleko su od vrha trendinga. Rekao bih da je TikTok trenutno zagušen sadržajem, s obzirom na količinu ljudi koji snimaju. Slava nikada nije bila bliže, a truda treba uložiti sve manje – moto je mnogih. Ipak, ranije sam spomenuo for you page. For you stranica glavna je stranica na TikToku. Ona nam izbacuje baš onakve videe koje smo i tražili, stoga se volim našaliti i reći da algoritam točno prepoznaje naše mentalno sta-

nje. Naprimjer, u trenutku kada se osjećam loše i potražim neke kreatore sadržaja koji korespondiraju s mojom tugom, cijeli for you page postane pun tužnih pjesama, depresivnih opisa, teških tuđih priča i slično. Ista stvar je za bilo koju drugu emociju, interes, hobi, grad, poznatu osobu, svjetsko prvenstvo, glazbene turneje i slično.

TikTok profesionalci

Prije svega drago mi je da je TikTok otkrio mnoga, sada već poznata lica. Drago mi je da su neki ljudi pokazali svoju strast, upornost u svome hobi i sada žive od toga. Veseli me taj tuđi uspjeh i sutra bih potpisao da me algoritam zavoli i odvede do zvijezda baš poput njih. Za mene je TikTok čista razonoda, digitalni park pun ljudi. Nećeš se sa svima u parku igrati i možda ti neće svaka sprava biti zanimljiva. Treba pronaći svoj tobogan, nekoliko ljudi s kojima bih se mogao igrati i tada uživanje započinje. Nikada mi neće biti jasni oni koji izdvoje vrijeme da dođu u park i na kraju ukradu nekome loptu, ljute se ili odbijaju pružiti ruku drugome. Tako bih opisao negativce na TikToku. A zbog toga što bi na takvima u pravome parku vidio tugu na licu, ne obazirem se ni u ovim digitalnim parkovima, gdje se svakako odvija bal pod maskama, onim anonimnim. A to puno govori o njihovim maskama. Napuhane priče o opasnim izazovima ne bih komentirao, jer, kao što rekoh, kako zračiš, tako i algoritam privlači. To bi mogla biti samoprovana kletva TikToka. Ili mantra. Razmisliću do sljedećeg članka!

Folgen

UMJETNOSTI BOL – sestrelili

suparnice?

Pogled u ishodište
umjetnosti

Piše:
Melani Mihalić, 3.C

Ono što nas ljude razlikuje od ostalih bića jest osjećajnost i razum, a jedan od načina na koji su ih ljudi naučili izražavati jest umjetnost. Ruski redatelj, pisac i glumac Andrej Tarkovski značajnost umjetnosti sažeo je ovim citatom: „Umjetnost je jezik kojim ljudi nastoje komunicirati jedni s drugima; prikazati nešto o sebi i osjetiti iskustva drugih. Ovo nema veze s praktičnom prednošću, već sa shvaćanjem ljubavi, čije značenje nalazimo

gvak!

gvak!

u žrtvovanju: suprotnost pragmatizma. Jednostavno ne mogu vjerovati da umjetnik stvara isključivo radi „samoizražavanja“. Samoizražavanje je besmisleno dok ne sretne odgovor. Radi stvaranja duhovnog odnosa s drugima to može biti mukotrpan proces, bez praktične koristi: ultimativno, to je čin žrtvovanja.“

Patnja kao kolijevka umjetnosti

Iako sama po sebi umjetnost nema nužno negativne konotacije, mnogi je povezuju s patnjom. Iz toga nužno proizlazi pitanje: „Znači li biti umjetnik – patiti?“ Za velik se broj umjetnika zna da su imali prilično žalosna i teška životna iskustva - u kontekstu slikanja spominjemo Van Gogha, Edvarda Muncha, Fridu Kahlo, u glazbi se prisjećamo Kurta Cobaina, Maca Millera, Amy Winehouse, od pisaca znamo za Franza Kafku, Sylviju Plath, Ernesta Hemingwayja. Možemo li stoga reći da je umjetnost posljedica ljudske patnje? Premda je na poveznici moguće ukazati, nije definitivno da jedno uvijek uzrokuje drugo. Iz patnje može proizaći inspiracija za umjetničko stvaralaštvo, ali umjetnost može biti i izlaz iz zarobljenosti neshvaćenosti, samoće i šutnje zbog mogućnosti povezivanja s drugima onime što stvaramo te uopće „izbacivanje“ emocija iz sebe. Mnogi stvaraju samo da bi stvarali, a u trenutku nisu sigurni ni što, ni kako bi htjeli prikazati ono što im je u srcu - bitno im je da imaju što pokazati kako bi se osjećali vrijednima, no na kraju ostaju nezadovoljni vlastitim rezultatom.

Neki daju sve od sebe, ali ih nesigurnosti, kad ponovno razmisle o svome radu, unazade. U oba slučaja perfekcionizam je ono što ih tišti, a cilj je nastanak savršenog djela jer u su-

protnom smatraju da se nisu uspjeli iskazati u kreativnim vodama. Nešto novo nije uvijek lako prihvaćeno u svijetu, s obzirom na to koliko je različito od svega s čime su ljudi već upoznati. Često je izazovno pokazati potencijal svoga rada svijetu ako on nije spreman dati mu šansu. Međutim, to nikako ne bi trebao biti razlog da umjetnik odluči uklopiti se u prevladavajući ukus. Baš zbog doprinosa ljudi koji su svojim stvaralaštvom donosili nešto novo imamo bogatstvo umjetničkih izričaja.

Pogled iz vlastite perspektive

Kao netko tko voli umjetnost te sam stvara, mogu sebe prepoznati u onome što sam navela. Poriv za pisanjem uglavnom dobivam iz intenzivnih emocija koje želim staviti u riječi jer je pisanje oduvijek bilo moja utjeha kada se nisam imala kome obratiti ili sam htjela sama sebi pomoći i „osloboditi se“ onoga što osjećam. Tvrđnju da je umjetnik osoba koja pati razumijem na način da je umjetnik osoba koja više osjeća u odnosu na one koji u sebi ne vide potrebu za stvaranjem. Sama potreba za time nalaže da osjećanje zauzima prevelik prostor u identitetu osobe pa je stoga emocijama potreban izlaz.

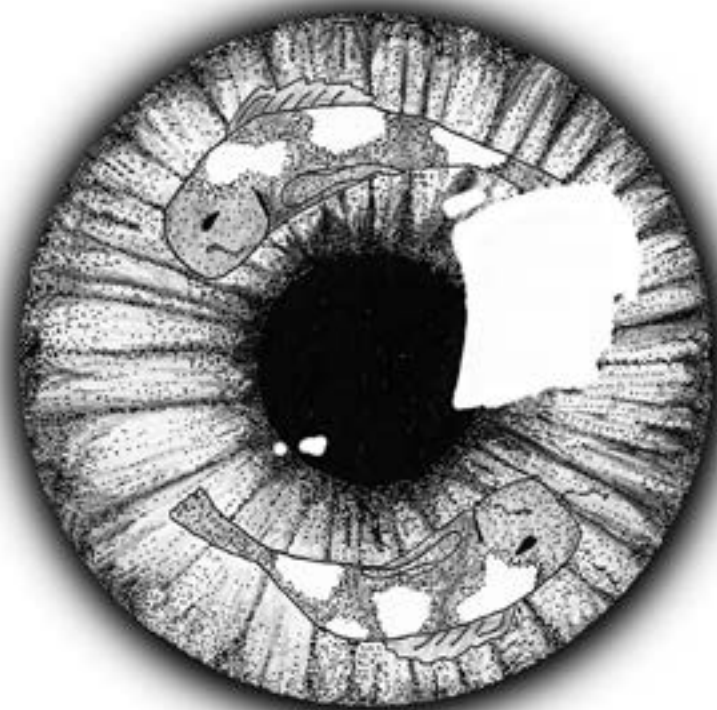
Umjetnost me oduvijek fascinirala. Ljudi su pronašli način da nešto negativno, svakodnevno, obično itd. pretvore u nešto predivno što se može dijeliti s drugima te tako povezati s pričom i osjećajima ljudi koje možda nikad nismo ni upoznali. Želim biti dio toga – želim da moje riječi podsjetu čitatelja na određeno sjećanje koje je iz straha zakopao u sebi, želim da opišu ljude, želim da se osjeća shvaćeno kad pročita što sam napisala. Isto tako, želim sve to i za samu sebe – često gledam na pisanje

kao na razgovor sa sobom i priliku da se upoznam. Stoga bih mogla reći da je umjetnost za mene i lijek. Ne mogu zamisliti život u kojemu proživljavam ono najbolje i najgore, a da ne zabilježim koliko mi znači, a pritom i sama sebi pomažem dopuštajući sebi da sve osjetim u potpunosti, a zatim to izbacim iz sebe.

Slažem li se, dakle, s tvrdnjom da biti umjetnik znači patiti? Mogu li se kao umjetnik poistovjetiti s tim? Da – ne u potpunosti. Kao umjetnik i kao osoba koja intenzivno osjeća, koliko god se susrećem s pozitivnim emocijama, dobrim danima i iskustvima, patnja je neizbježna. Međutim, zahvalna sam na njoj. Ona je dokaz koliko je čovjek sposoban voljeti nakon što je povrijeđen, koliko je spreman živjeti nakon što ga je život umorio, koliko je ljudski osjećati te koliko je to lijepo. Biti čovjek, imati srce, dati ga i dobiti ga natrag slomljenog – to je ljudski, iz čega se ponekad može roditi umjetnost.

„Umjetnost nije ono što vidiš, već ono što načiniš da drugi vide.“

– Edgar Degas.

interni
školski
info

gvak!

Nagrada našoj učenici Ivoni za osvrt na roman Dina Franka Herberta

piše:
Lola Karažija, 3.C

Na inicijativu profesorice Henriete Barbarić i knjižničarke Višnje Beus u Prirodoslovnoj školi Vladimira Preloga osmišljen je projekt Upecaj dobru knjigu! u sklopu kojega učenici pišu osvrte na knjige koje su pročitali te koje bi preporučili drugima za čitanje. Projekt je pokrenut u Godini čitanja, a njegov je cilj učenike potaknuti na čitanje. Osvrti se objavljuju na Instagramu, a može im se također pristupiti i QR kodom koji je naveden u nastavku. Naša je škola također doprinijela projektu poslavši na natječaj osvrt Ivone Štefice-Mihanović, učenice 3. a razreda. Ivona je napisala osvrt na roman Dina, koji smo objavili u prošlogodišnjem Gvaku, te je za njega nagrađena knjigom po izboru, na temelju koje će, nadamo se, nastati neki novi osvrt.

Predstavljamo English Corner Website!

Ako sanjaš i misliš na engleskom jeziku, a ujedno voliš i pisati – imamo mjesto za tebe. Učenici 3.c razreda, zajedno s profesorom Severom, osmislili su malu jezičnu oazu gdje ćemo objavljivati priče, pjesme, slike i druge razne projekte.

Koristi pseudonim ili nemoj.

Posjeti našu stranicu i odvaži se objaviti svoju priču.

Love, ŠGDMP

*“It is better to fail in
originality than to
succeed in imitation.”*

– Herman Melville

**ENGLISH
CORNER**

HRANA NIJE OTPAD, i ja mogu utjecati!

#Hrana nije otpad

Učenci srednjih škola imali su mogućnost svojim praktičnim i kreativnim radovima podignuti svijest o problemu bacanja hrane

Ministarstvo poljoprivrede i ove je godine u povodu obilježavanja Svjetskog dana osviještenosti o otpadu od hrane i s ciljem podizanja svijesti javnosti o problematici otpada od hrane, organiziralo izložbu pod nazivom „Hrana nije otpad, i ja mogu utjecati!“.

Izložba je održana 29. rujna 2022. u Velikoj Gorici budući da je taj datum od strane Ujedinjenih naroda i Organizacije za hranu i poljoprivredu (FAO) proglašen Svjetskim danom osviještenosti o otpadu od hrane. Izložba je bila besplatna za sve posjetitelje, a posjetila nas je i ministrica poljoprivrede Marija Vučković.

Ideja izložbe „Hrana nije otpad, i ja mogu utjecati!“ prikazana je u sedam tematskih sekcija, koje su zajedno činile jednu cjelinu. Učenci srednjih škola imali su mogućnost svojim praktičnim i kreativnim radovima podignuti svijest o pro-

blemu bacanja hrane te pružiti posjetiteljima jednostavne savjete kako smanjiti otpad od hrane kod kuće, u restoranu i prilikom kupovine.

Učenci Škole za grafiku, dizajn i medijsku produkciju prezentirali su svoje radove u Sekciji 3. – Otpad od hrane u kućanstvu-savjeti kako čuvati, pripremati i rukovati s hranom za smanjenje rizika od nastanka otpada.

Uz mentorstvo profesorice Ane Jović i pomoć socijalne pedagoginje Tihane Mikičić, učenci 2.D razreda i 4.A razreda pripremali su plakate koji su nosili snažne i korisne savjete te poruke o potrebi usvajanja prikladnijih načina skladištenja i pripremanja hrane. Osim toga, uz pomoć prof. Lukice i prof. Pavleka tiskani su naši materijali: plakati, platnene vrećice i blokici za kupnju koji su također bili predstavljeni u izložbenom prostoru.

Radovi naših učenika na FOUR River Film Festivalu

piše:
Tea Nenadić, 3.C

Filmska revija mladeži nacionalna je revija srednjoškolskog filma i centralno mjesto hrvatskog srednjoškolskog filmskog stvaralaštva koja se svake godine organizira u Karlovcu.

Od 2008. godine u sklopu Revije organizira se i Four River Film Festival, međunarodna inačica, odnosno festival namijenjen srednjoškolskom filmu – jedinstven ne samo na području Hrvatske, već i cijele regije, gdje srednjoškolci mogu pokazati svoje filmske uratke.

Učenci naše škole Viktor Pavić, Sara Herić Matijević i Vjeran Janeš sudjelovali su na Four River Film Festivalu u Karlovcu od 6. do 10. rujna 2022. godine. Na

festivalu su podržali naše prošlogodišnje maturante Petra Bubala, Reinu Brabenec i Mikku Lesara čiji su filmovi ujedno bili predstavljeni na festivalu.

Osvrt učenika Vjerana Janeša: „Reina, Mikka i Petar su nas pozvali da s njima predstavljamo njihove filmove koje su poslali na festival, s obzirom da smo i mi pomagali na snimanjima tih filmova. Bilo je genijalno ponovno pogledati radove na kojima smo i mi doprinijeli. I vjerujte mi, filmovi su deset puta bolji na velikome platnu u kinu nego na našim kompjutorima.“

Nadamo se da će i ova generacija maturanata napraviti filmove koje će predstaviti u Karlovcu! Čestitamo našim mladim filmshima!

I vjerujte mi, filmovi su deset puta bolji na velikome platnu u kinu nego na našim kompjutorima

Sudjelujemo u projektu Junior Engineer Academy

piše:
Tea Nenadić, 3.C

Škola za grafiku, dizajn i medijsku produkciju sudjeluje u odličnom projektu naziva Junior Engineer Academy. Projekt provodi Institut za razvoj i inovativnost mladih (IRIM) u suradnji s Deutsche Telekom Stiftungom i Hrvatskim Telekomom. Cilj Junior Engineer Academy projekta potaknuti je zanimanje mladih ljudi za tehnička, inženjerska i znanstvena zanimanja, olakšati njihov prijelaz iz škole na sveučilišta ili programe strukovne izobrazbe te pravovremeno i fokusirano poticati njihove individualne vještine.

Naša škola opremljena je 3D pisačem i Arduino Internet of Things opremom. Krajem ožujka održane su uvodne radionice za

nastavnike o korištenju 3D pisača i Internet of Things opreme. Domaćin edukacija bio je Digitalni laboratorij Nacionalne i sveučilišne knjižnice.

Projekt: 3D prikaz Gornjeg grada

U sklopu projekta održava se nagradni natječaj. Tema natječaja je: Očuvanje kulturne baštine pomoću tehnologije. Ideja je da učenici osmisle projekt na zadanu temu te ga izrade koristeći komponente koje su podijeljene ustanovama (Arduino kompleti i 3D printer).

Naši učenici su izradili interaktivnu kartu Gornjeg grada. Karta se sastoji od 3D printanih modela, Arduino mikrokontrolera i senzora na dodir.

Projektini tim čine: Blaženka Mihalj, web-dizajner, 3.B, Bartol Jukica, web-dizajner, 3.C, Lucijan Kovačević, web-dizajner, 2.C, Petra Farac, grafički tehničar pripreme, 2.D, Maša Grdović, grafički tehničar pripreme, 2.D, Tea Nenadić, medijski tehničar, 2.C.

Mentori su Ana Jović, prof. i Mario Sever, prof. u suradnji s Damirom Lukicom.

Stazama srednje Europe

Kao i svake godine, naše su nas nemirne noge ponijele do obližnjih metropola u potrazi za novim doživljajima i spoznajama. Povodom dana Škole putovali smo u Rijeku i Gardaland, kako je tko izabrao tom prilikom, a početkom prosinca smo se otisnuli na vikend-putovanje na kojem smo posjetili Beč, Bratislavu i u povratku Graz.

Učenici su uživali u nenadanom osjetu Muzeju povijesti umjetnosti u Beču i uličnim znamenitostima Bratislave.

Ovdje ostavljamo par fotografija za sve one koji nisu bili u prilici poći, da se nadahnju i pripreme za sljedeću pustolovinu.

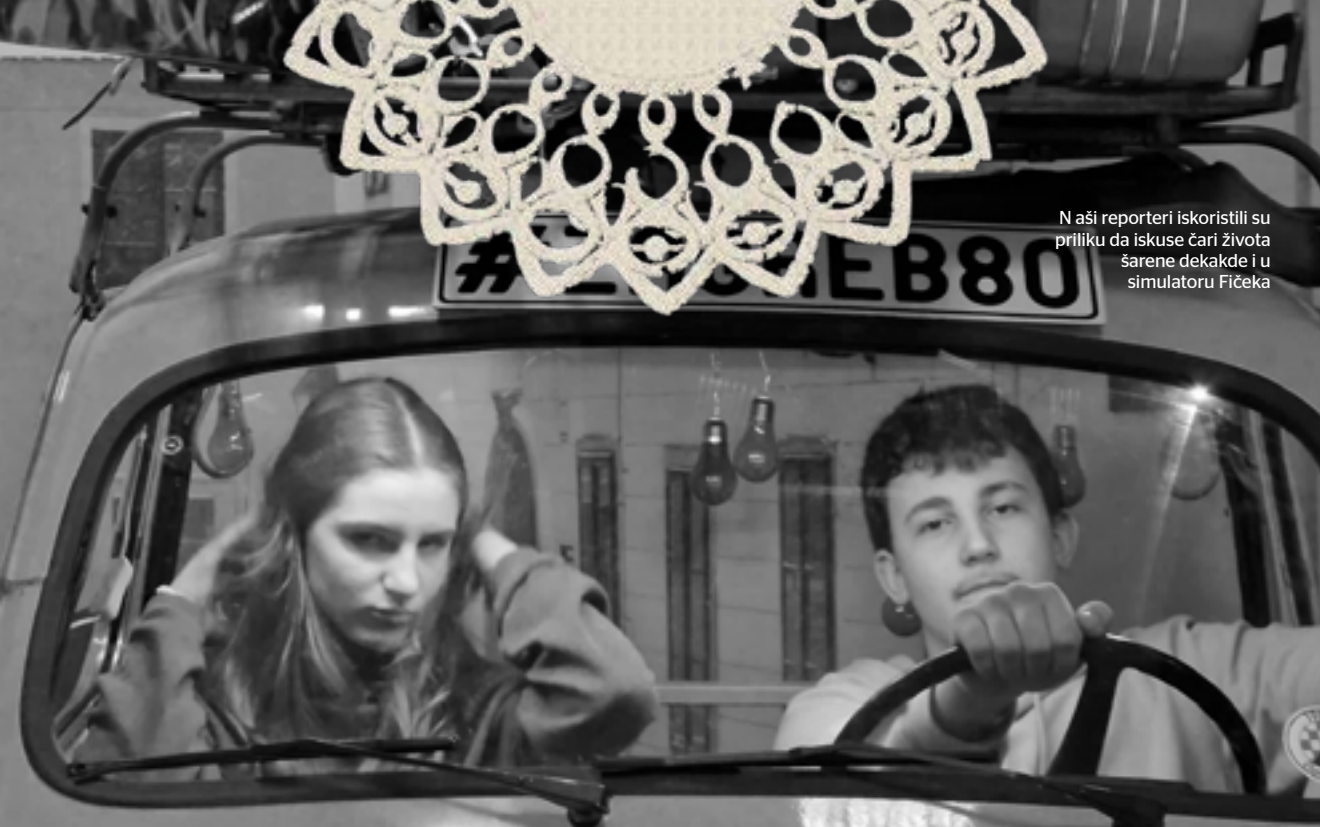

gvak!

POSJET MUZEJU OSAMDESETIH

Šarm crno-
bijelog svijeta

Naši reporteri iskoristili su priliku da iskuše čari života šarene dekadence i u simulatoru Fičeka

pišu:
Gabrijel i Tea Pisičić, 1.C

To se razdoblje naziva zlatno doba. Tada je svijet bio preplavljen bojama jer su ljudi obožavali šarene stvari

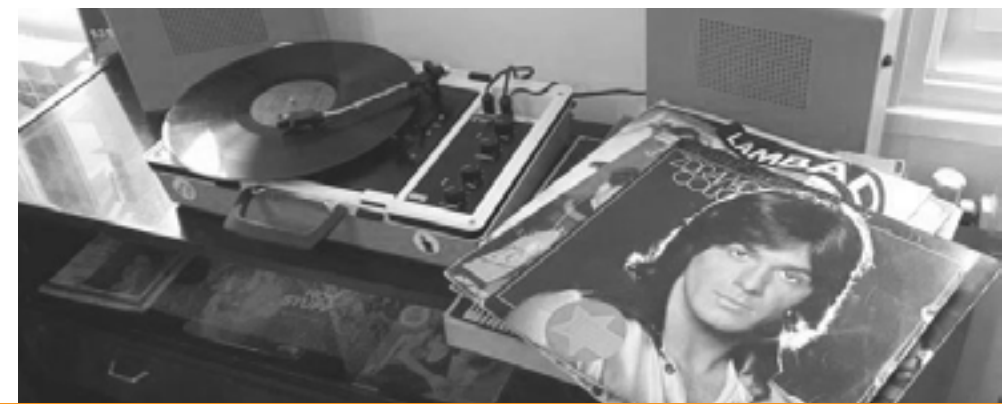
Potaknuti gledanjem serije Crno-bijeli svijet, čija je popularnost utjecala na pad gledanosti Dnevnika, što se uistinu rijetko događa, odlučili smo posjetiti Muzej osamdesetih u Zagrebu. Nekolicina se nas iz razreda uputila u muzej kako bismo osjetili duh tog vremena i vidjeli možemo li bar djelomično osjetiti nostalgiju onih koji je imaju prema tom vremenu.

Muzej se nalazi u Radićevoj ulici, okružen je povijesnim znamenitostima, a zamišljen je kao prostor koji rekonstruira život zagrebačke obitelji u osamdesetima. U muzeju smo bili slobodni sjesti u dnevni boravak, osjetiti atmosferu tople kuhinje, doživjeti prostor spavaće te uredske sobe, ali i sjesti u Zastavu 750, isprobati osobno računalo Comodore 64,

kao i igračke Mehanotehnike. Iz ove nam se perspektive čini da su osamdesete bile godine koje su obilježile glazba i velika količina sreće. To se razdoblje naziva "zlatno doba". Tada je svijet bio preplavljen bojama jer su ljudi obožavali šarene stvari, dok danas sve više prevladava crna i bijela. Bilo je moderno nositi debele bunde i preparirane životinje oko vrata. Od glazbe se najviše isticao "rock nad roll" koji se bez prestanka vrtio na pločama. Tada je tehnologija dosta napredovala. Kazete su zamijenile tradicionalne velike koloture, a televizori su dobili boju kao i veći ekran.

Naravno, ljudi možda nisu imali tehnologiju kao što je mi sada imamo, ali su imali osmijeh na licu i vedre boje na odjeći i upravo je to ono što današnjem svijetu nedostaje.

Muzej je zamišljen kao prostor koji rekonstruira život zagrebačke obitelji u osamdesetima

Humanitarni adventski kalendar

Volonterskog kluba

Štand za prikupljanje donacija i naše učenice u akciji.

Usrijedu 21. prosinca 2022. godine zajedno s **Volonterskim klubom naše škole**, uručili smo donacije prikupljene u sklopu našeg Humanitarnog adventskog kalendara.

Dječje igračke i potrepštine donirali smo Udruzi **Are you Syrious**, a higijenske potrepštine Udruzi **Mali zmaj**.

Zahvaljujemo svima koji su sudjelovali u našem humanitarnom adventskom kalendaru

RADIONICA RECIKLIRANJA NAKITA

zero waste kutak

polaznici radionice su izabrali materijale i na pripremljenim podlogama oblikovali nove ukrase za jelku

Ideja je bila iskoristiti različite materijale poput rasparenih naušnica, potrganih ogrlica, viška gumba ili ostataka kartona koji bi inače završili kao otpad, a ovako im je udahnut novi život i svrha.

Početak prosinca održali smo prvu u nizu predbožićnih aktivnosti: radionicu izrade božićnih ukrasa od starog modnog nakita. Svi zainteresirani su se mogli unaprijed prijaviti za sudjelovanje, a odaziv je bio iznimno dobar - kao i sami rezultati rada.

Ideja je bila iskoristiti različite materijale poput rasparenih naušnica, potrganih ogrlica, viška gumba ili ostataka kartona koji bi inače završili kao otpad, a ovako im je udahnut novi život i svrha. Kako naše učenice i učenici inače pokazuju svoj likovno-estetski senzibilitet u nastavi grafičkog dizajna i vizualnih komunikacija, tako su ga uz iskustvo i vještine iskoristili za razigrane kompozicije materijala i boja.

Izvorni plan bio je da svaki polaznik radionice napravi barem dva ukrasa od kojih će jedan zadržati a drugi ostaviti da krasi školsku jelku. Škola je osigurala potrebne alate, pribor i materijale, a voditeljica radionice, nastavnica Ksenija Palameta Radković, je u sklopu pripremnih radnji prikupila i veliku količinu doniranog nakita. Za promociju, okrijepu i fotografiranje pobrinula se soc.ped. Tihana Mikičić.

Kako smo kroz jedno produktivno i kreativno poslijepodnevno druženje na odjelu grafičkog dizajna objedinili ideje održivosti, recikliranja i manufakture te odškrinuli vrata blagdanskom raspoloženju možete pogledati u galeriji.

Božićni sajam u ŠGDMP-u

Ovog smo prosinca, prvi put nakon dvije pandemijske zime, održali božićni sajam u školi. Bila je to prilika da razredi predstave svoje vještine, da se raspjevamo uz koncert školskih talenata, uz sitne kolače i kobase i na kraju podijelimo radu onima kojima je potrebnije.

Na 20-ak štandova moglo se fotografirati s Djedicom, nabaviti ceke-re, fotografije, nakit - sve u produkciji naših učenica i učenika. U gustoj konkurenciji talenta najuspješniji razred je bio 3.D koji su predstavili autorske motive aplicirane na ceke-re, bilježnice i blokove za skiciranje.

Učenici su bili sjajni organizatori, izvođači, prodavači i domaćini. Fotografije preuzete sa školske facebook stranice i privatne arhive Gvak!-a

Nastavnici i učenici u Književnom

ESCAPE ROOMU

piše:
Melani Mihalić, 3.C

Mala lastavica želi otputovati u jednu toplu zemlju.

Na papir na vratima knjižnice nacrtajte tri simbola koji predstavljaju tu zemlju.;

Slike životinja koje su čule plač mladića pronađi u prostoru jer se ondje nalazi vaše sljedeće pitanje;

Riješi zagonetku: Ako je imaš, želiš je dijeliti. Ako je podijeliš, više je nemaš. Što je to?

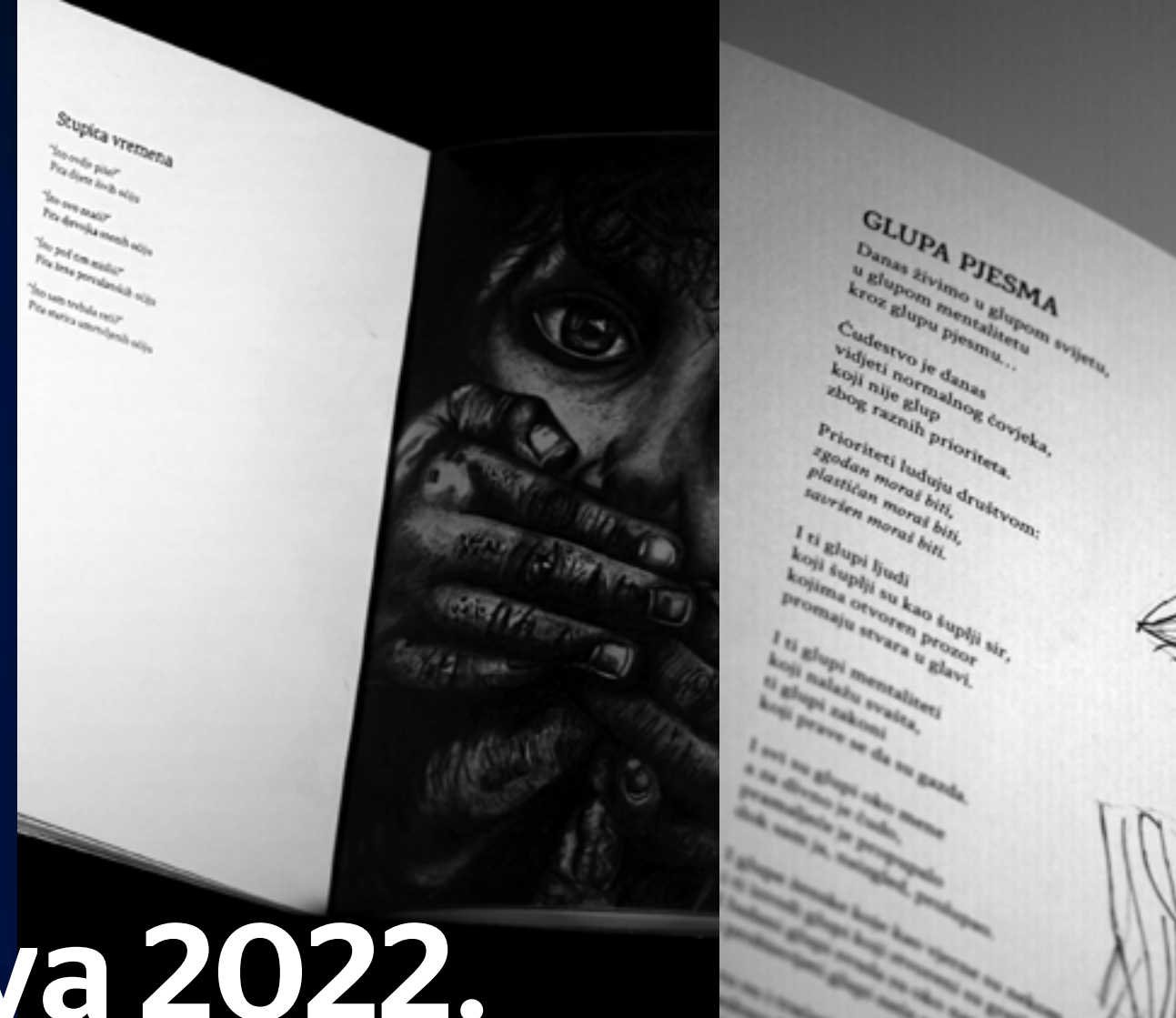
Ovo su samo neka od pitanja s kojima su se susreli učenici prvih razreda zaigra-vši Književni Escape Room koji se ticao dviju bajki O. Wildea – Sretnog kraljevića te Slavuja i ruže. Igra je uključivala brojne izazove u kojima su se učenici odlično snašli – bilo je tu pjevanja, crtanja i glume, a nakon učenika, Književni Escape Room zaigrali su i nastavnici. Djelić atmosfere pokušali smo prenijeti i fotografijama pa pogledajte kako smo se zabavili!

PLAVA

Umorna sam od pružanja koraka
Po asfaltu
Bolje mi pašu stine uz more
Pazi, ne idi po stinama bos
Lako se porežeš
Kakva konstatacija može promijeniti
Tvoje mišljenje?
Mores homo mutant
Mutanti i Kafkine prikaze
Nakaze u snovima lucidnim
Sivila ne želim
Daj mi Krležina akvamarina i bistar sm
Bistro more, ali nemirno
Nek vjetrovi plešu po površini njenoj
Ali ja ti njihova igračka nisam
Igraj se s drugima
Mene ostavi nek čitam knjigu

Po(e)zitivna 2022.

u znaku Ivana Slamniga

Tekst i fotografije:
Petra Samoščanac, 4.D

Naš natječaj za pisanje poezije u 2022. bio je inspiriran poezijom Ivana Slamniga. Poeta ludens i poeta doctus hrvatske književnosti svojom je poezijom potaknuo mlade autore da se jave na natječaj i pokušaju prostor svoje poezije učiniti mjestom eksperimenta, dosjetke i igre jezičnim materijalom, ali i sjecištem nebrojenih mogućnostima interpretacije teksta. Na natječaj su pristigle četrdeset i dvije pjesme učenika srednjih škola u Republici Hrvatskoj, a ovdje su autori pobjedničkih pjesama te njihovi mentori.

Zahvaljujući predanom radu odjela grafičkoga dizajna te grafičkim urednicama zbornika Po(e)zitive Mariji Vuletić, prof. i Kseniji Palameti Radković, prof., možemo uživati u poeziji popraćenoj ilustracijama učenika naše škole.

Autori pobjedničkih pjesama Po(e)zitive 2022.

Laura Crvenka

Gimnazija Petra Preradovića Virovitica;
mentor: Jela Markušić, prof.

Tena Faletar

Gimnazija M. A. Reljkovića Vinkovci;
mentor: Nikolina Maletić, prof.

Dora Lešnjak

Prva gimnazija Varaždin;
mentor: Tatjana Ruža, prof.

Tina Milijaš

Prva gimnazija Varaždin;
mentor: Tatjana Ruža, prof.

Emilija Ilić

Prva riječka hrvatska gimnazija;
mentor: Lea Hrlec, prof.

Leon Koret

Gornjogradska gimnazija Zagreb,
mentor: Bernardica Škrlec, prof.

Zoja Sirovec

Prva gimnazija Varaždin;
mentor: Tatjana Ruža, prof.

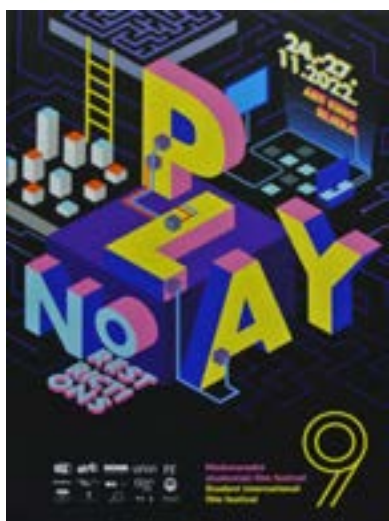

posjetili smo „Zagreb Design week“

Koliko dana ima tjedan dizajna?

Piše:
Lucija Lidmila, 3.A

Na samom početku školske godine, za cijenu od 25 kuna po osobi, posjetili smo festival dizajna „Zagreb Design week“ koji se održavao od 6. do 11. rujna u prostoru Akademije likovnih umjetnosti. Tema festivala bila je Limitless / Bez granica, te je predstavljala slobodu nakon dvije godine pandemije, kao i slobodu koja je nezostavan dio kreativnog procesa.

Izložba je imala i svakodnevni program gdje je prvi dan uz službeno otvorenje bila i dodjela nagrada, a ostale dane posjetitelji su, osim izložbe, imali priliku vidjeti i sudjelovati u raznim predavanjima, prezentacijama, radionicama, dokumentarnom filmu kao i u jednoj modnoj reviji. Na samoj izložbi imali smo priliku vidjeti radove iz šest kategorija dizajna: Grafički dizajn, Dizajn digitalnih komunikacija i dizajn interakcija, Produkt dizajn, Dizajn prostora, Tekstilni i modni dizajn i Dizajn društvenih inovacija. U svakoj kategoriji dodijeljene su po tri nagrade u obliku priznanja koje je ocijenio međunarodni žiri. U kategoriji Grafički dizajn prvo mjesto osvojio je slovenski dizajnerski studio Ljudje s djelom HAOS, te je isti studio osvojio i prvu nagradu u kategoriji Dizajn digitalnih komunikacija i dizajn interakcija s djelom Celtra. Matej Štefanac s djelom Pendulum Lamp osvojio je prvo mjesto u kategoriji Produkt dizajn, a u kategoriji Dizajn prostora dobitnik prve nagrade s prosto-

gore: Dora Flipaj, triptih tepiha Baumetrija, 1.mjesto
ispod: Iva Baotić, plakat i vizualni identitet za 9.međunarodni festival studentskog filma

gvak!

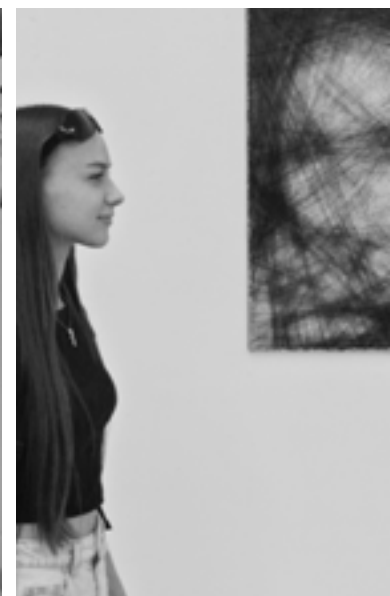
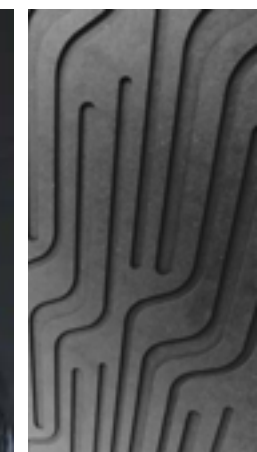
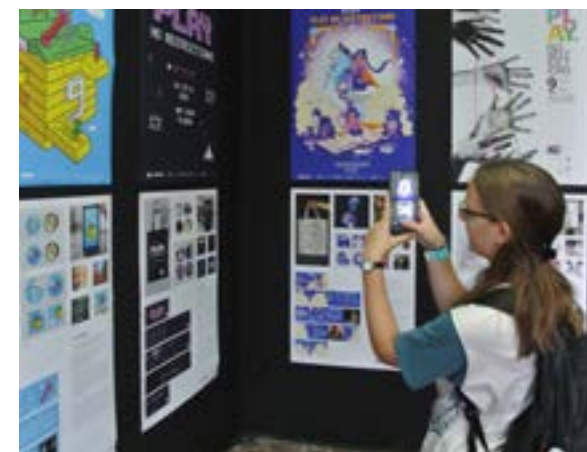
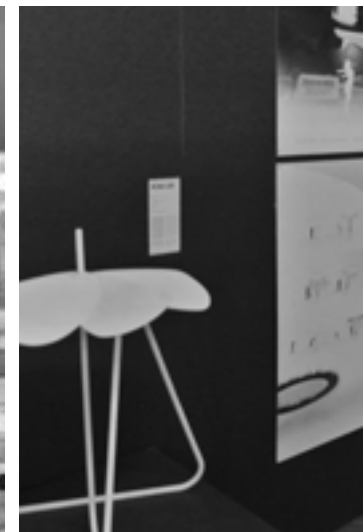
gvak!

“

Izložba je u prostoru akademije bila raspodijeljena tako da je svaka kategorija dizajna imala svoju zasebnu prostoriju, ili više njih, te je na taj način svaka prostorija imala neku svoju karakteristiku

rom Centar za posjetitelje Poklon je Clinica Studio. Dora Flipaj s njenom Baumetrijom triptih osvojila je prvo mjesto u kategoriji Tekstilni i modni dizajn, dok je u kategoriji Dizajn društvenih inovacija pobjedu odnijela grupa Pjorkkala s djelom Dodola. Izložba je u prostoru akademije bila raspodijeljena tako da je svaka kategorija dizajna imala svoju zasebnu prostoriju, ili više njih, te je na taj način svaka prostorija imala neku svoju karakteristiku koja je predstavljala ono što se u toj prostoriji i nalazilo, što je također doprinijelo i iskustvu posjetitelja.

S obzirom na to da je moje područje grafički dizajn, najviše su mi se i sviđali radovi iz upravo te kategorije, no posebno mi se sviđala jedna prostorija s mnogo plakata gdje mi je svaki izloženi rad izgledao vizualno atraktivno i zanimljivo. Voljela bih i sama jednom izlagati na takvoj izložbi te smatram da bi to bilo jedno lijepo i dobro iskustvo koje bi me samo još više potaknulo na daljnji rad. Upravo to bih svakako mogla i postići s obzirom na to da smatram da u školi dobivam potrebno znanje i prilike za razvijanje vještina koje su mi potrebne kako bih se nastavila baviti dizajnom vizualnih komunikacija. Tko zna, možda baš moj rad bude izložen u jednoj od, vjerujem mnogih, nadolazećih izložbi koje priprema Zagreb Design week.

učenice i učenici aktivno istražuju postav i analiziraju kategorije dizajna

stil

života

gvak!

COSPLAY

Supkultura koja postaje
sve popularnija

Putovanje u drugi identitet

Razgovarala:
Lea Jurčec, 1.B

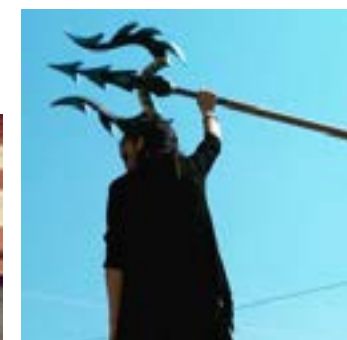
Fenomen Cosplaya izdanak je popularne kulture, a riječ je o kostimiranoj igri u kojoj se sudionici poistovjećuju sa svojim omiljenim likovima iz animea, mange, filmova, stvarajući sami identičnu odjeću i frizure, dodatke, kopiraju način govora likova koje predstavljaju. Bit je cosplaya reinkarnirati se kao određeni lik što je autentičnije moguće. Kako izgleda cosplay u Hrvatskoj, saznat ćemo od mog prijatelja Rena koji se već dugi niz godina bavi ovom zanimljivom aktivnošću.

Kad si počeo s cosplayem?

Počeo sam 2017. godine. Te godine sam po prvi put otišao na konvenciju Pandakon kada zapravo nisam niti znao za cosplay ili cijelu subkulturu oko animae i stripova te sam igrom slučaja otišao na konvenciju koja mi je tada bila predstavljena kao sajam stripova. Tek sam za sljedeću konvenciju napravio svoj prvi cosplay.

Koji je prvi cosplay koji si sam napravio?

Moj prvi cosplay bio je lik po imenu Gamzee Makara iz tada vrlo popularnog web-stripa Homestuck.

Reno u različitim ulogama i kostimima

Nije mi trebalo dugo da ga napravim jer se radi o poprilično jednostavnom konceptu, samo sam trebao napraviti rogove, koje dan-danas imam, i nacrtati horoskopski znak jarca akrilnom bojom i malo preurediti donji dio trenirke i za to mi je trebalo tri do četiri dana. Home-stuck fan baza tada je bila prilično velika i aktivna i tada sam vidio kako se ljudi ponašaju prema cosplayerima i koliko se cosplayeri međusobno podržavaju i to je bilo to za mene, tada sam našao svoj novi hobi koji traje i danas.

Znam da si se natjecao u cosplay natjecanjima; na kojim si se sve natjecao i na kojem si osvojio nagradu?

Natjecao sam se više puta na cosplay natjecanjima, najviše na Pandakonu, gdje nisam nikad ništa osvojio, jednom na InfoGameru i jednom na Sferakonu gdje sam osvojio nagradu u kategoriji cosplayera koji se prvi put natječu na toj konvenciji. Natjecanja mi inače ne predstavljaju preveliku važnost na konvencijama, osim činjenice da mi je zabavno izaći na pozornicu i pozirati za fotografe.

Slažem se s tobom, to je najbolja stvar cosplanjanja. Koliko je, po tvom mišljenju, prosječno vrijeme za izradu cosplya te koliko izrada cosplya inače stoji?

Vrijeme izrađivanja cosplya uvijek jako varira zbog različitih faktora. To bi na primjer bila količina detalja na liku koji želim cosplyati, veličina ili kompliciranost rekvizita te dostupnost materijala koje želim koristiti. Jedan od mojih najskupljih rekvizita bilo je oružje; kosa (scythe) Death Master lika iz animea Black Rock Shooter. Bio je najskuplji jer, kada sam izrađivao taj cosply još nisam usavršio svoje ideje i tehnike za izra-

du cosplya, morao sam ponavljati neke stvari, naprimjer izrezivanje generalnog oblika od stiropora, te me zato na kraju sve zajedno koštalo oko 300-400 kuna i trebalo mi je otprilike dva tjedna konstantnog rada, od izrade šablona na papiru do kaširanja i sprejanja boje na rekvizit. Odmah je iznad tog rekvizita haljina, koju izrađujem sam od početka do kraja, za jedan od modela japanske virtualne pjevačice Hatsune Miku, koja me dosad stajala najmanje 400 kuna i nije još ni približno gotova, a do sada sam u nju uložio tri-četiri tjedna rada.

Koje su, po tvom mišljenju, loše strane cosplanjanja?

Za mene su neke od loših strana cosplya pritisak oko završavanja cosplya na vrijeme prije konvencije. Postoji izraz među cosplayerima con crunch koji stoji za proces završavanja cosplya par dana prije početka konvencije, što dovodi i do manjka spavanja i nerijetko plakanja, ovako pričati o con crunchu meni je osobno malo smiješno jer se uvijek na kraju isplati samo zbog tog dolaska za konvenciju i pokazivanja svoje nove kreacije, iako, kada prolazim neprospavanim noćima nije uopće smiješno i ja bih rekao da je to neka profesionalna deformacija kod puno cosplyera, jer zbog dnevnih obaveza puno ljudi ne stigne aktivno raditi na svojim cosplyima svaki dan kako bi na vrijeme bili gotovi.

Inače u cosplay zajednici ne vidim previše loših točaka, pogotovo od početka pandemije kada se dogodio veliki porast popularnosti cosplya i puno mladih ljudi pridružilo se zajednici, i puno starijih cosplyera poput mene koji se cosplyem bavim nešto manje od 10 godina. Bitno da se novi, mlađi cosplyeri, osjećaju ugodno i podržano u zajednici te sam siguran da su svi otvore-

ni za pitanja i savjete za npr. izradu rekvizita, šivanje, stiliziranje perika ili slično.

Meni si dao dobre savjete o tehnikama šivanja i stiliziranja perika. Stvarno si drag. Uglavnom, natrag na pitanja! Svi cosplayeri imaju svoj najdraži cosply; koji je tvoj?

Moj omiljeni cosplay bio bi Link iz videoigre Legend of Zelda. Veliki sam fan franšize i Nintendo općenito. Taj cosplay ujedno je bio jedan od najkompliciranijih jer sam rekvizite, mač i štit, napravio od drva i taj cosplay sam nosio kada sam se natjecao na InfoGameru.

Svi cosplayeri imaju nekakve najdraže dogodovštine, možeš li s nama podijeliti svoju?

Jedna od dogodovština koju nikad neću zaboraviti odvila se na InfoGameru godinu dana prije Linka, kada sam nosio cosplay Bendyja iz horor igre Bendy and the Ink Machine. Bendy je za mene jedan od najboljih primjera mojeg con cruncha jer sam na dan konvencije odlučio cosplyati njega. Ustao sam ujutro i krenuo izrađivati rogove, koji su na kraju ispali loše kvalitete iako su izgledali dobro. Bendy je demon iz igrice koji ima klasični tanki rep i taj sam rep izradio od žice i stiropora na putu do konvencije. Kada smo stigli na konvenciju, sve je teklo uobičajeno većinu dana dok nisam odlučio malo izaći na dvorište konvencije uhvatiti zrak. Kada sam ponovno ušao na konvenciju kroz glavni ulaz, prvo što sam primijetio bilo je malo dijete koje plače i trči prema meni,

djevojčica od otprilike 5-6 godina dotrčala je do mene i zagrlila mi nogu i, naravno, zabrinuo sam se na trenutak jer je na konvenciji barem par stotina ljudi, međutim, majka djevojčice došla je odmah za njom i objasnila mi da je malo dijete počelo plakati jer me nisu mogli naći da se ona slika sa mnom. Sad, naravno, bilo je malo teško objasniti mami da cosplyam lika iz horor igre, ali i to sam nekako uspio. Malo me sve to pogodilo pa sam i ja na kraju pustio suzu nakon toga svega jer je to bilo prvi put da mi se nešto takvo dogodilo.

To je stvarno najbolja stvar kad te netko pita za fotografiranje, to cosplayerima puno znači. Imaš još nešto što bi htio podijeliti s nama?

Ima još nekoliko sličnih scena, ali za kraj bih volio reći da cosplay može biti za apsolutno svakoga. Najbitnije je zabavljati se i predstavljati svoje omiljene likove. Nije bitno je li cosplay ručno izrađen ili kupljen online, svaki je cosplay vrijedan. Nekom tko bi volio probati ovaj, doduše ponekad skup hobi, preporučio bih jer je izrazito zabavno, zajednica se međusobno podržava jer većina najčešće gleda na cosplyere kao čudake, ali ja mislim da, kad se puno čudaka/geekova skupi na jednom mjestu, to može biti jedno od najboljih iskustava jer nitko nikoga ne osuđuje i svatko je spreman pomoći novim ili iskusnim cosplayerima.

Slažem se i jako mi je drago to što mi pomažeš toliko dugo. I hvala ti na odgovorima!

Za mene su neke od loših strana cosplya pritisak oko završavanja cosplya na vrijeme prije konvencije. Postoji izraz među cosplayerima con crunch koji stoji za proces završavanja cosplya par dana prije početka konvencije

Kochou Shinobu cosplay kostim može se, kao i većina popularnijih kostima kupiti u različitim web trgovinama ali posebna je čar izraditi sam svoj kostim

Cosplayeri na Pandakonu 2022.g. koji se održao u klubu Močvara. Fotografije: Rea Drvar

Nekom tko bi volio probati ovaj, doduše ponekad skup hobi, preporučio bih jer je izrazito zabavno, zajednica se međusobno podržava jer većina najčešće gleda na cosplyere kao čudake

Uporaba duhana kod mladih

STOP cigaretama!

Pošte:
Gabriel Saračević, 1.C

Kako navodi stranica Hrvatskoga zavoda za javno zdravstvo, Svjetska zdravstvena organizacija (SZO) konzumaciji duhana pripisuje gotovo šest milijuna smrti godišnje. Očekuje se da će se do 2030. godine taj broj povećati na više od osam milijuna smrti godišnje.

Većina ljudi duhan počne konzumirati prije dobi od 18 godina. Prema podacima koje smo preuzeli sa stranice Hrvatskoga zavoda za javno zdravstvo, u Hrvatskoj je provedeno istraživanje u sklopu kojega je 2016. godine popunjeno 3250 upitnika u 50 škola. U anketi je ukupno sudjelovalo 3250 učenika, od kojih je 2991 bilo u dobi od 13 do 15 godina (dječaci: 1516, djevojčice: 1470, nepoznato: 5). Stopa odaziva škola bila je 100%, a učenika 95,8%. Ukupna stopa odaziva iznosila je 95,8%. Upitnik se sastojao od pitanja višestrukog izbora odgovora, a podaci su analizirani isticanjem pitanja koja se smatraju ključnim pokazateljima nadzora i u skladu su s Okvirnom konvencijom o kontroli duhana SZO-a (FCTC) i tehničkim paketom MPOWER (paketom odabranih mjera za smanjenje potražnje). Ukupno je 47,2% učenika uopće pušilo bilo kakav oblik duhanskog proizvoda, a u trenutku popunjavanja ankete ih je:

17,3% konzumiralo bilo koji duhanski proizvod (najmanje jednom u posljednjih 30 dana)

14,6% pušilo cigarete

10,0% upotrebljavalo e-cigarete

17,5% onih koji nikada nisu koristili duhanske proizvode podložno je korištenju duhanskih proizvoda u budućnosti

Od ukupnog je broja učenika koji su sudjelovali 27% smatralo da učenici koji puše imaju više prijatelja, a 21,3% da su učenici koji puše privlačniji.

Pušenje nije poželjno

Mladi su ljudi su posebno osjetljivi na štetne učinke pušenja jer njihovi organizmi još nisu potpuno razvijeni. Pušenje u ranoj dobi povećava rizik od bolesti srca i pluća, kao i raka pluća. Osim toga, pušenje može dovesti do problema s disanjem, kroničnog kašlja i smanjenja izdržljivosti. Mladi ljudi često počinju pušiti zbog pritiska vršnjaka ili zbog želje za prihvatanjem u društvu. Međutim, važno je znati da pušenje nije prihvatljivo ponašanje i da postoji mnogo načina da se izbjegne. Prevencija pušenja uključuje edukaciju o štetnim učincima pušenja, podršku za osobe koje

jesu li konzumirali ikakve duhanske proizvode?

- da, bilo koje duhanske proizvode - 47,2%
- ne, niti jedne duhanske proizvode - 52,8%

koji tip duhanskih proizvoda su konzumirali u zadnjih mjesec dana?

- bilo koje duhanske proizvode - 17,3%
- cigarete - 14,6%
- e-cigarete - 10%
- nikakve duhanske proizvode - 48,1%

koje su prednosti mladih koji puše?

- imaju više prijatelja - 27%
- privlačniji su - 21%
- ne znam - 52%

Gledajući roditelje kako puše, mladi ljudi ne vide ništa neprihvatljivo u pušenju te ne razmišljaju o posljedicama, stoga je važno da roditelji budu dobar primjer svojoj djeci

žele prestati pušiti i strože regulatore oglašavanja i prodaje duhanskih proizvoda. Svako pušenje je neprihvatljivo, a posebno kod mladih ljudi koji još nisu dovoljno razvili svijest o posljedicama svoga ponašanja. Stoga je potrebno poduzeti mjere kako bi se spriječilo pušenje među mladima i ohrabrilo ih da žive zdravim životom.

Podrška društva i obitelji

Roditelji također igraju ključnu ulogu u prevenciji pušenja mladih. Ako roditelji puše, mladi su ljudi skloniji početi pušiti. Gledajući roditelje kako puše, mladi ljudi ne vide ništa neprihvatljivo u pušenju te ne razmišljaju o posljedicama, stoga je važno da roditelji budu dobar primjer svojoj djeci i da ih informiraju o posljedicama pušenja. Škole također imaju važnu ulogu u prevenciji pušenja mladih. Edukacija o štetnim učincima pušenja i podrškom za osobe koje žele prestati pušiti, škole mogu pomoći mladim ljudima da odluče živjeti zdravije. Osim toga, škole trebaju poduzeti mjere kako bi se spriječilo pušenje na školskom dvorištu i u školskim zgradama. Sve u svemu, potrebno je poduzeti mjere na različitim razinama kako bi se spriječilo pušenje kod mladih. Edukacijom, podrškom i primjerom, roditelji, škole i društvo u cjelini mogu pomoći mladima da se odluče za zdraviji način života bez pušenja.

PROFESIONALNI
SPORT

Baviti se sportom nešto je najbolje što ti se može dogoditi

Intervju s bivšim košarkašem i trenerom Mirom Vranjićem

Razgovarala:
Tara Delić, 1.C

Miro Vranjić počeo se profesionalno baviti košarkom sa šesnaest i pol godina. Svoj put od trenutka pokazivanja interesa za košarku, preko profesionalnog igranja te podučavanja sve do danas otkrit će nam u razgovoru.

Kada je počelo vaše zanimanje za košarku?

Moja zanimanje za košarku počelo je u četvrtom razredu osnovne škole. Nekoliko mojih prijatelja već je tada treniralo pa sam probao i ja, kako

U kojem trenutku ste odlučili profesionalno igrati?

Nema trenutka u kojem čovjek odluči. To dođe potpuno spontano. Sa šesnaest godina sam ušao u prvu Šibensku momčad i krenulo je samo od sebe, preko treninga, utakmica i selekcija.

Jesu li vas roditelji podržavali na vašem putu?

Roditelji su mi bili kao i u svemu ogromna podrška, ponekad i malo veća nego što je trebalo jer nisu mogli biti objektivni.

gvak!

gvak!

Kako je profesionalno bavljenje sportom utjecalo na vaš društveni život?

Kada si profesionalni sportaš, odmalena imaš potpuno drugačiji stil života i ne znaš za drugi. Imaš prijatelje s treninga, malo njih izvan košarke, ali ništa ti ne nedostaje. Dogodilo se da nisam išao na maturalac i na maturalnu večeru jer sam imao utakmice i pripreme, ali sada kada gledam, ne žalim za time.

Kako ste podnosili napor u školi i pritisak na treninzima?

Nije ga bilo, sve je bilo posvećeno treninzima, pogotovo kada sam ušao u seniorsku košarku sa šesnaest i pol godina, onda sam bio u školi minimalno. Profesori su mi uvijek ulazili u susret. Nije pohvalno reći, ali mi je škola bila u potpuno desetom planu.

Koliko često ste imali treninge te koliko su trajali?

Treninge sam imao minimalno dva puta dnevno, a nekada bih imao i neki između njih.

S koliko ste godina ste imali prvu veću utakmicu koja je imala velik utjecaj na vašu karijeru?

Nisam imao neku utakmicu koja je bila prekretnica, igrao sam jednu po jednu i tako gradio karijeru.

Koju utakmicu i danas pamтите kao najdražu?

Lagao bih kada bih rekao da sam imao neku najdražu, sve su mi jednako drage i sve su jednako utjecale na moju karijeru.

Kada ste prestali s karijerom profesionalnoga sportaša i zbog čega?

Prestao sam s 28 godina iz vrlo jednostavnih razloga, više nisam uživao igrajući i košarka mi je postala posao koji mi nije donosio dovoljno novca.

Jeste li nastavili s treninzima?

Nastavio sam dvije-tri godine kasnije rekreativno da bi popravio kućni

budžet. Mogu reći da sam jako uživao jer sam radio posao koji mi je donosio novac, a ovo sam radio radi sreće i zadovoljstva.

Kako je bilo podučavati mlade i pomagati im u ostvarenju njihovih snova?

Trenirao sam djecu, pa čak i one starije od dvadeset godina. To sam prvenstveno radio jer me zanimalo i ispunjavalo, zanima me i danas, ali ne mogu raditi iz drugih razloga. Usudio bih se reći da mi je to bio najbolje razdoblje karijere. Kada bih vidio da se netko trudi i sluša i radi sve što smo se dogovorili i naučili, jako bi me usrećilo. U ulozi trenera bio sam tri-četiri godine.

Biste li preporučili mladima da se bave profesionalnim sportom, primjerice košarkom, u Hrvatskoj?

Apsolutno da! Baviti se sportom nešto je najbolje što ti se može dogoditi. Naučiš puno „usputnih“ stvari osim sportske vještine i discipline, upoznaš veliki broj ljudi koji ti po prestanku bavljenja sportom otvore mnoga vrata.

Kako je sport formirao Vas kao osobu u društvu izvan svijeta košarke, ali i unutar njega?

U sportu, a pogotovo profesionalnom, naučiš što je odricanje i to ti dobro dođe u životu, naučiš što je bol jer su, nažalost, ozljede sastavni dio sporta, naučiš što je upornost, rad i

Zaigrate li i sada koji puta za gušt?

Gotovo nikada ne zaigram, imam foru u životu da kada neke stvari ostavim, da ih ostavim zauvijek.

“

slično. Sve to oblikuje i po prestanku sporta, imaš „prednost“ jer si prošao i doživio nešto što drugi nisu.

Planirate li poticati svoju djecu da se bave košarkom, možda nekim drugim sportom, i da uspiju u tome poput Vas?

Svoju ću djecu poticati u onome u čemu pokažu interes. Ako to bude sport, nitko sretniji od mene! Ne bih volio da to bude košarka jer ću im onda definitivno biti najveći kritičar!

Zaigrate li i sada koji puta za gušt?

Gotovo nikada ne zaigram, imam foru u životu da kada neke stvari ostavim, da ih ostavim zauvijek.

GAS MAN

**prvi dio
znanstveno
fantastične
priče u
nastavcima**

Piše i ilustrira:
Siniša Pasković, 1.C

Dok se Osprey V28 polako spuštao iznad C117 teretnog aviona, ekipa se priprema la za skok na trup. Odbrojava kabina: „3, 2, 1, ajmo!” Prvo Zoray, onda Jamie pa Drake i James. Zoray se spustio na prednju lijevu stranu trupa, dok su se ostala trojica vezala za pomoćne šipke kako bi dospjeli do teretnih vrata sa stražnje strane teretnog C117. Zoray je postavio eksploziv, rasturio otvor te se spustio u skladište do željenog tereta. Prije

početka pljačke, morali su se opremiti za uvjete u nižoj stratosferi gdje je rijedak zrak, što znači: gas maska, izmjenjivi filter za gas masku te boca s kisikom i OFS (oxygen filtering system) ventil za filtriranje CO₂. Ipak, nije bilo jednostavno izvući 500 hektolitara rafiniranog propana (najskupljeg plina na svijetu) iz jednog aviona i prebaciti ga u drugi na visini od 25,000 metara u avionu pod tlakom koji se kreće brzinom od 600 km/h. „Jel' teret

spreman?” pita kabina V28. Plan im je imao rupu, tako da se Zoray nečega trebao sjetiti i to brzo, ali problemi tek počinju jer se oglasila uzbuna u teretnom C117, što znači da stiže straža. Zoray je brže-bolje skinuo čelične sajle s kanistara propana koje su ih vezale za teretni C117 te počeo vezati kanistre kako bi ih sve zajedno mogao spustiti s rampe u V28. „Vidim ga!” povikao je jedan od stražara na ulazu u skladište C117. Pucnjava. Zoray se skutrio iza jednog od titanskih rebara kostura aviona dok je punio svoj UZI mitralješki pištolj. Stražari su pucali kao muhe bez glave ne mareći za eksplozivne kanistre propana. Naravno, Zoray je znao da nije pametno pucati u avionu pod tlakom, a pogotovo mitraljeskim pištoljem jer bi bilo kakva rupa u trupu mogla raskomadati cijeli avion. No, bilo mu je važnije izvući propan zajedno sa živom glavom prije nego li ga stražari upucaju, nego posljedica pucanja u avionu. Počeo je on pucati u njih. Koknuo je jednog stražara, a iza njega su izvirila još četiri. Kako to? Brzo mu je ponestajalo metaka pa je odlučio iskoristiti par dimnih bombi kojih je isto imao nedovoljno za ovakvu pljačku. Sada je bila dužnost ostale trojice prikvačenih s vanjske strane raznijeti ta teretna vrata što prije ako misle išta izvući iz ove pljačke. Postavili su eksplozive na donji rub vrata pretpostavljajući da se tamo nalazi mehanizam koji ih otvara. No, kako bi Zoraya zajedno s propanom izbavili iz aviona ako nema dovoljno otvora na prednjem dijelu trupa da zrak kroz njih uđe te isiše teret i njihova partnera van? Odlučili su se da se James vrati natrag i raznese još jedan otvor, ali s desne strane. „Pa k vragu, jeste li postavili više taj prokleti eksploziv?!”

javlja se Zoray ekipi preko koma s ljutnjom i očajem. „Još malo, buraz, imamo tu nekih problema”, odgovara mu Drake: „Bitno je da se čvrsto zavežeš jer, kada raznesemo vrata, letiš van.” Zoray šuti jer ne zna što reći, a nema ni smisla reći da se nema za što zavezati na propan jer nema više sajli. Odlučio je improvizirati. Propucao je jedan od kanistara s dušikom na ulazu u skladište da uspori zaštitare te uzeo svoj remen, provukao ga kroz mrežu koja drži kanistre propana zajedno i zavezao ga sebi oko ruke. „Spreman?”, pita Drake Zoraya preko koma. „Daj raznesi vrata već jednom!” dere se Zoray. Drake i Jamie povežu se svojim sajlama za pomoćne šipke, odgurnu se nogama od trupa i okinu eksploziv. Teretna vrata se skoro otkinu i odlete na V28 koji se pomaknuo iza teretnog C117 sa svojim otvorenim skladištem prema novonastalom otvoru u C117-ovo skladište. James čuje eksploziju i okine svoj eksploziv raznoseći otvor na prednjoj desnoj strani trupa koji sada usisava zrak u skladište. U pruženoj prilici Zoray izvadi svoj UZI po zadnji put i propuca sajle koje drže prvi kanistar (povezan sa svim ostalim kanistrima) povezan s trupom. Drake, Jamie i James se za to vrijeme popnu do podnožja dvostrukog repa C117 te pomoću sajle odskoče prema V28. Sekundu kasnije u dim dušika koji izvire iz otvora odjednom leti Zoray zavezan za kanistre s raskidane rampe u skladište V28. Kako bi se Zoray sačuvao od ozljeda kada kanistri lupe u pregradu na kraju skladišta, da ne odleti i on u tu pregradu, Zoray pusti remen te se odvojeno s kanistrima odskliže u skladište V28. Svi su živi i zdravi, ali najvažnije od svega, uspješno je obavljena pljačka.

Nastavit će se!

Im- pre- sum

NAKLADNIK:

Škola za grafiku, dizajn i medijsku produkciju

ZA NAKLADNIKA:

Dubravko Deželić, dipl. ing. graph. techn.

GLAVNA UREDNICA:

Ivona Štefica Mihanović, 3.A

VIZUALNO OBLIKOVANJE I PRIJELOM:

Ksenija Palameta Radković, prof.

VODITELJICA NOVINARSKE SKUPINE:

Bojana Pralica, prof.

FOTOGRAFIJE:

Alexander Relić, 2.C

Dora Dugac, 3.A

Lorena Vajdovčić, 3.A

Monika Marić, (arhiv)

Tomislava Sraga, (arhiv)

NOVINARSKA SKUPINA:

Alexander Relić, 2.C

Melani Mihalić, 3.C

Sara Herić-Matijević, 3.C

Petra Jaguš, 3.C

Lea Jurčec, 1.B

Siniša Pasković, 1.C

Josip Birkić, 4.E

Noel Kralj, 4.B

Josip Martić, 4.B

Marta Hribar, 4.D

Tea Pisačić, 1.C

Gabriel Pisačić, 1.C

Tara Delić, 1.C

Gabrijel Saračević, 1.C

Nicole Kovačić, 3.A

Tea Nenadić, 3.C

Petra Samoščanac, 4.D

Lucija Lidmila, 3.A

NASLOVNICA:

René Magritte,

La reproduction interdite

1937. g.

ulje na platnu, 81.3 cm × 65 cm

Museum Boijmans Van Beuningen,
Rotterdam

TISAK:

Škola za grafiku, dizajn i medijsku
produkciju, Getaldićeva 2

NAKLADA:

100 kom

GODINA:

2023.

gvak!

BOOKMARK 7.0

Amerikanci
možda nemaju
identitet, ali
imaju prekrasne
zube.

Baudrillard

Škola za
grafiku,
dizajn i
medijsku
produkciju

tipografski šalabahter x.1

Ret
Ret
2
2

■ Arial
■ Helvetica Neue

Tipografija može predstavljati nečiji identitet, a da istovremeno zadrži svoj. Ta pojavnost se manifestira ne samo kroz klasifikaciju pisama i razlikovanje u odnosu na druge vrste već i po karakterističima koje među naizgled sličnim pismima čine razliku. Pogledamo li primjere istih znakova Ariala i Helvevice Neue vide se razlike u kontrastu poteza, otvorenosti oblika (apertura) i kutu završetaka (terminala).

